

Карпатський національний університет імені Василя Стефаника

Економічний факультет

Кафедра обліку і оподаткування

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

для здобуття другого (магістерського) освітнього рівня

на тему:

«Формування інформаційної бази з обліку фінансових результатів та їх аудит»

Виконала: студентка 2 курсу,

групи ООЗ-М2

спеціальності 071 «Облік і оподаткування»

Юрків Анна Романівна

Керівник: д.е.н., професор Василюк М.М.

Рецензент: к.е.н., доцент Мигович Т.М.

Івано-Франківськ – 2025 р.

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

Економічний факультет
Кафедра обліку і оподаткування
Другий (магістерський) рівень вищої освіти
Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри Іван БАЛАНЮК
(Ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

(підпис)

" 7 " листопада 2024 р.
(дата)

**ЗАВДАННЯ
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ СТУДЕНТА**

Юрків Анни Романівни
(прізвище, ім'я, по батькові)

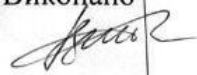
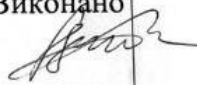
1. Тема роботи: «Формування інформаційної бази з обліку фінансових результатів та їх аудит»

Керівник роботи: д.е.н., професор Василюк М.М.

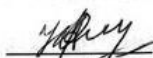
2. Перелік питань, які потрібно розробити: дослідити економічну сутність фінансових результатів підприємства; розглянути класифікацію фінансових результатів підприємства; вивчити нормативно-правову базу обліку та аудиту фінансових результатів; розглянути особливості організації обліку фінансових результатів ТОВ «Карпати Кріплення»; вивчити специфіку аналітичного та синтетичного обліку фінансових результатів ТОВ «Карпати Кріплення»; визначити шляхи удосконалення обліку фінансових результатів; розглянути засади використання інформаційних джерел для аудиту фінансових результатів; дослідити специфіку організації і методики аудиту фінансових результатів ТОВ «Карпати Кріплення»; запропонувати шляхи удосконалення аудиту фінансових результатів підприємства.

3. Дата видачі завдання 04.12.2024 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1	РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНЕ ОБГРУНТУВАННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ ОБЛІКУ ТА АУДИТУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ПІДПРИЄМСТВА	17.03.2025 р.	Виконано
2	РОЗДІЛ 2 ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ТОВ «КАРПАТИ КРІПЛЕННЯ»	27.06.2025 р.	Виконано
3	РОЗДІЛ 3 ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА АУДИТУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ПІДПРИЄМСТВА ТА ШЛЯХИ ЙОГО УДОСКОНАЛЕННЯ	14.11.2025 р.	Виконано

Студент

(підпис)Анна ЮРКІВ
(прізвище та ініціали)

Керівник роботи

(підпис)Марія ВАСИЛЮК
(прізвище та ініціали)

ВІДГУК

наукового керівника д.е.н., професора Василюк Марії Михайлівни на кваліфікаційну роботу магістра 2-го курсу групи ООЗ-М2 Юрків Анни Романівни на тему: «Формування інформаційної бази з обліку фінансових результатів та їх аудит».

Формування інформаційної бази з обліку фінансових результатів є важливим етапом у забезпеченні достовірності фінансової звітності підприємства. Правильне організування дозволяє створити систему, яка адекватно відображає економічні результати діяльності організації, що є основою для прийняття управлінських рішень.

Інформаційна база повинна включати належну систематизацію даних, чіткі методи їх обробки та збереження, що відповідають вимогам законодавства та міжнародних стандартів фінансової звітності, що забезпечує високий рівень прозорості та точності фінансової інформації, що є необхідною умовою для функціонування сучасної економіки та ведення бізнесу.

Аудит фінансових результатів на основі формування такої інформаційної бази має на меті не лише перевірку відповідності облікових записів фактичним господарським операціям, а й оцінку ефективності фінансового управління підприємством. У цьому контексті роль аудиту полягає не тільки в верифікації фінансових показників, але й у забезпеченні високого рівня внутрішнього контролю, що сприяє розвитку підприємства та зміцненню довіри з боку інвесторів, партнерів і державних органів.

В роботі вивчено економічну сутність фінансових результатів підприємства; розглянуто класифікацію фінансових результатів підприємства; вивчено нормативно-правову базу обліку та аудиту фінансових результатів та особливості організації обліку фінансових результатів ТОВ «Карпати Кріплення»; досліджено специфіку аналітичного та синтетичного обліку фінансових результатів ТОВ «Карпати Кріплення»; визначено шляхи удосконалення обліку фінансових результатів; розглянуто засади

використання інформаційних джерел для аудиту фінансових результатів; досліджено специфіку організації і методики аудиту фінансових результатів ТОВ «Карпати Кріплення»; запропоновано шляхи удосконалення аудиту фінансових результатів підприємства.

Результати дослідження пройшли апробацію в науковому журналі «Актуальні проблеми розвитку економіки регіону» на тему «Концепції аудиторського контролю фінансових результатів та їх облікове забезпечення».

Серед зауважень слід зазначити, що в роботі доцільно було висвітлити зарубіжний досвід аудиту фінансових результатів. Однак, зазначене зауваження не впливає на загальну позитивну оцінку роботи.

Загальний висновок: кваліфікаційна робота Юрків Анни Романівни на тему: «Формування інформаційної бази з обліку фінансових результатів та їх аудит» є завершеним, самостійно проведеним науковим дослідженням, має науково освітню і практичну цінність, за змістом та оформленням відповідає встановленим вимогам, може бути допущена до захисту із позитивною оцінкою, а її автор заслуговує на присудження другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування».

Д.е.н., професор,

професор кафедри обліку і оподаткування

Марія ВАСИЛЮК

«25» листопада 2025 р.

РЕЦЕНЗІЯ

рецензента к.е.н., доцента Мигович Тетяни Михайлівни на кваліфікаційну роботу магістра 2-го курсу групи ООЗ-М2 Юрків Анни Романівни на тему: «Формування інформаційної бази з обліку фінансових результатів та їх аудит».

В умовах динамічного економічного середовища та постійних змін у національних і міжнародних стандартах обліку та аудиту, створення ефективної інформаційної бази для обліку фінансових результатів стає важливим інструментом для мінімізації фінансових ризиків і забезпечення об'єктивності в прийнятті управлінських рішень. Аудит фінансових результатів є невід'ємною складовою процесу контролю за дотриманням нормативних вимог та забезпеченням точності фінансової інформації, що підвищує довіру до підприємств з боку інвесторів.

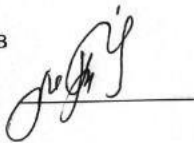
Об'єктом дослідження є процес обліку та аудиту фінансових результатів ТОВ «Карпати Кріплення».

Предметом дослідження є теоретико-методичні засади обліку та аудиту фінансових результатів підприємства

За результатами дослідження можна зробити висновок, що робота виконана на актуальну тему, яку автором логічно та послідовно розкрито відповідно до питань плану.

Загальний висновок: кваліфікаційна робота Юрків Анни Романівни на тему: «Формування інформаційної бази з обліку фінансових результатів та їх аудит» є завершеним, самостійно проведеним науковим дослідженням, має науково освітню і практичну цінність, за змістом та оформленням відповідає встановленим вимогам, може бути допущена до захисту із позитивною оцінкою, а її автор заслуговує на присудження другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування».

К.е.н., доцент,
доцент кафедри фінансів
Тетяна МИГОВИЧ

«25» листопада 2025 р.

АНОТАЦІЯ

Кваліфікаційна робота за другим (магістерським) рівнем вищої освіти виконана Юрків А.Р.

Назва роботи: «Формування інформаційної бази з обліку фінансових результатів та їх аудит»

Спеціальність 071 «Облік і оподаткування».

Кваліфікаційна робота містить: 83 сторінки, список літератури з 58 найменувань, таблиць 6; рисунків 11; додатків 2.

Об'єкт дослідження. Об'єктом дослідження є процес обліку та аудиту фінансових результатів ТОВ «Карпати Кріплення».

Предмет дослідження. Предметом дослідження є теоретико-методичні засади обліку та аудиту фінансових результатів підприємства.

Мета дипломної роботи: узагальнення теоретико-методичних засад та розробка практичних рекомендацій щодо обліку та аудиту фінансових результатів підприємства на основі якісно сформованої інформаційної бази.

За результатами дослідження розроблено модель аудиту фінансових результатів на підприємстві, запропоновано шляхи удосконалення обліку та аудиту фінансових результатів ТОВ «Карпати Кріплення».

Практичний аспект: результати дослідження можуть бути використані для удосконалення обліку та аудиту фінансових результатів ТОВ «Карпати Кріплення».

Ключові слова: фінансові результати, облік, аудит, підприємство, модель аудиту.

Рік виконання роботи 2024-2025.

Рік захисту роботи 2025.

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНЕ ОБГРУНТУВАННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ ОБЛІКУ ТА АУДИТУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ПІДПРИЄМСТВА	6
1.1 Економічна сутність фінансових результатів.....	6
1.2 Класифікація фінансових результатів підприємства.....	10
1.3 Нормативно-правове забезпечення обліку і аудиту фінансових результатів.....	18
Висновки до розділу 1.....	23
РОЗДІЛ 2 ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ТОВ «КАРПАТИ КРІПЛЕННЯ»	25
2.1 Організація обліку фінансових результатів ТОВ «Карпати Кріплення».....	25
2.2 Аналітичний та синтетичний облік фінансових результатів ТОВ «Карпати Кріплення».....	28
2.3 Удосконалення обліку фінансових результатів підприємства.....	35
Висновки до розділу 2.....	41
РОЗДІЛ 3 ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА АУДИТУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ПІДПРИЄМСТВА ТА ШЛЯХИ ЙОГО УДОСКОНАЛЕННЯ	43
3.1 Методологічні засади використання інформаційних джерел для аудиту фінансових результатів та забезпечення достовірності інформаційної бази для формування ефективної моделі аудиту на підприємстві.....	43
3.2 Специфіка організації і методики аудиту фінансових результатів ТОВ «Карпати Кріплення».....	47
3.3 Шляхи удосконалення аудиту фінансових результатів підприємства із урахуванням міжнародних стандартів.....	59
Висновки до розділу 3.....	64
ВИСНОВКИ	66
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	70
ДОДАТКИ	79

ВСТУП

Актуальність теми. Фінансовий результат підприємства відображає підсумковий економічний ефект її діяльності, що проявляється у вигляді прибутку або збитку. Вони визначають економічну стабільність підприємства, виступають базою для зростання власного капіталу, забезпечують фінансову стійкість і впливають на інвестиційну привабливість. Крім того, фінансові результати дозволяють оцінити рентабельність діяльності, що є важливим індикатором для управлінських рішень та стратегічного планування.

В сучасних умовах господарювання важливу роль відіграють особливості здійснення бухгалтерського обліку та аудиту фінансових результатів на підприємствах усіх форм власності, оскільки саме на основі облікових даних можна оцінити прибутковість, рентабельність підприємства та прийняти ефективні управлінські рішення.

Дослідження, присвячене формуванню інформаційної бази з обліку фінансових результатів та їх аудиту, має стратегічне значення для забезпечення прозорості, достовірності й ефективності управління фінансовими процесами на підприємстві.

Проблематика дослідження фінансового результату знайшла відображення у працях багатьох науковців. Суттєвих результатів у вирішенні даного питання досягли наступні вчені: Кононенко Ж. А. [1], Лесюк А. С. [2], Мардус Н. Ю. [3], Мелень О. В. [4], Нагорна І. В. [5], Назаренко О. В. [6], Назарова Г. Б. [7], Зудова І. Ю. [8], Яременко Л. М. [9], Назаркевич Д. В. [9] та інші.

Сучасні економічні умови вимагають від підприємств розробки нових методик обліку фінансових результатів, що дозволяють оперативно отримувати точну інформацію про прибутки чи збитки та інші ключові фінансові показники.

Проведене дослідження сприятиме прийняттю обґрунтованих управлінських рішень і досягненню стратегічних цілей бізнесу, а якісно

сформовано інформаційна база дозволить контролювати витрати, оптимізувати ресурси та підвищувати рентабельність діяльності підприємства.

Значення аудиту фінансових результатів полягає у забезпеченні достовірності даних бухгалтерського обліку та фінансової звітності, що є основою для прийняття рішень внутрішніми і зовнішніми користувачами.

Аудит допомагає виявляти ризики, пов'язані з фінансовими помилками чи шахрайством, забезпечує відповідність діяльності організації чинним стандартам і нормам. Таким чином, актуальність дослідження полягає у можливості підвищити рівень довіри до фінансової інформації, з метою стабільності бізнесу та його конкурентоспроможності.

Мета дипломної роботи є узагальнення теоретико-методичних засад та розробка практичних рекомендацій щодо обліку та аудиту фінансових результатів підприємства на основі якісно сформованої інформаційної бази. Для досягнення вище поставленої мети, необхідно виконати наступні завдання:

- дослідити економічну сутність фінансових результатів підприємства;
- дослідити класифікацію фінансових результатів підприємства;
- вивчити нормативно-правову базу обліку та аудиту фінансових результатів;
- розглянути особливості організації обліку фінансових результатів ТОВ «Карпати Кріплення»;
- вивчити специфіку аналітичного та синтетичного обліку фінансових результатів ТОВ «Карпати Кріплення»;
- визначити шляхи удосконалення обліку фінансових результатів підприємства;
- розглянути засади використання інформаційних джерел для аудиту фінансових результатів та забезпечення достовірності інформаційної бази для формування ефективної моделі аудиту на підприємстві;
- дослідити специфіку організації і методики аудиту фінансових результатів ТОВ «Карпати Кріплення»;

– запропонувати шляхи удосконалення аудиту фінансових результатів підприємства із урахуванням міжнародних стандартів.

Об'єкт дослідження. Об'єктом дослідження є процес обліку та аудиту фінансових результатів ТОВ «Карпати Кріплення».

Предмет дослідження. Предметом дослідження є теоретико-методичні засади обліку та аудиту фінансових результатів підприємства.

Методи дослідження. Під час написання магістерської роботи були застосовані наступні методи дослідження: діалектичний метод наукового пізнання – для розгляду сутності поняття «фінансовий результат підприємства»; аналізу – для оцінки фінансового результату підприємства; синтезу – для з'ясування взаємозв'язків між суб'єктами щодо формування інформаційної бази з обліку та аудиту фінансових результатів; графічний – для наочного відображення одержаних результатів; абстрактно-логічний метод – для узагальнення висновків та розробки пропозицій дослідження.

Наукова новизна отриманих результатів. Систематизовано та узагальнено трактування до визначення поняття «фінансовий результат». Досліджено нормативно-правове регулювання та згруповано основні правові акти, що стосуються обліку та аудиту фінансових результатів підприємства. Розроблено модель аудиту фінансових результатів на підприємстві. Запропоновано шляхи удосконалення обліку та аудиту фінансових результатів ТОВ «Карпати Кріплення».

Практичне значення отриманих результатів. Результати дослідження можуть бути використані для удосконалення обліку та аудиту фінансових результатів ТОВ «Карпати Кріплення».

Інформаційною базою дослідження є нормативно-правові акти, що регулюють діяльність підприємств різних організаційно-правових форм, теоретичні та методологічні напрацювання вітчизняних і зарубіжних дослідників, а також статистичні й аналітичні дані, надані Державним комітетом статистики України, фінансова звітність ТОВ «Карпати Кріплення».

Структура та обсяг кваліфікаційної роботи. Дипломна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (58 найменувань) та додатків. Основний зміст роботи викладено на 80 сторінках тексту. Робота містить 6 таблиць, 11 рисунків.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНЕ ОБГРУНТУВАННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ ОБЛІКУ ТА АУДИТУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ПІДПРИЄМСТВА

1.1 Економічна сутність фінансових результатів

Умовах воєнного часу фінансові результати підприємства відіграють важливу роль для системи управління, оскільки дозволяють оцінювати стійкість бізнесу, адаптувати стратегії до змін економічного середовища та забезпечувати фінансову безпеку.

Вивчення фінансових показників допомагає керівництву приймати ефективні рішення щодо оптимізації витрат, збереження ліквідності, пошуку альтернативних джерел фінансування та диверсифікації ризиків. Вони впливають на можливість підтримки персоналу, виконання зобов'язань перед партнерами та державою, а також на довгострокову життєздатність підприємства в умовах нестабільності.

Фінансові результати підприємства – це важливий показник його господарської діяльності, який відображає економічну ефективність та стійкість розвитку. Сутність фінансових результатів полягає в тому, що вони є економічним підсумком всіх господарських операцій підприємства за звітний період і визначаються як різниця між доходами та витратами. Якщо доходи перевищують витрати, підприємство отримує прибуток, якщо ж витрати перевищують доходи – виникає збиток.

Фінансові результати мають вагоме практичне значення. Вони є основним критерієм оцінки ефективності діяльності підприємства для власників, інвесторів, кредиторів і інших зацікавлених сторін.

Прибуток сигналізує про фінансовий стан і потенціал для подальшого розвитку та інвестування, тоді як збиток може вказувати на проблеми, які потребують вирішення.

Отже, фінансові результати впливають на можливості підприємства щодо реінвестування, виплати дивідендів та залучення нових інвестицій.

Українська бухгалтерія традиційно базувалася на аналізі виключно економічної природи процесів, що враховувалися, при цьому ігноруючи юридичні аспекти. Такий підхід міг спотворювати інформацію про активи підприємства та джерела їх утворення. Відповідно до цієї моделі обліку, прибуток визначався як приріст капіталу, підтверджений еквівалентною грошовою масою [7].

У сучасних умовах підходи до обчислення фінансових результатів стрімко розвиваються. Це пов'язано з удосконаленням інформаційних технологій, диверсифікацією видів діяльності, глобалізацією бізнесу, підвищеною мобільністю організаційних структур і змінами в стилі та методах управління.

Відповідно до завдань, які вирішуються системою обліку, сучасна теорія та практика поряд із традиційною фінансовою бухгалтерією виділяє й інші види обліку, зокрема управлінський, податковий і стратегічний. Це призводить до застосування різних методів визначення фінансових результатів.

На початку ХХІ століття утвердилася думка, що фінансовий результат є показником діяльності підприємств, організацій, галузей, регіонів чи держави за певний період, найчастіше квартал або рік. Цей результат розраховується як різниця між отриманими доходами та здійсненими витратами. Для підприємств це різниця між виручкою від реалізації продукції та повною собівартістю реалізованої продукції.

Фінансовий результат в економічному розумінні не завжди співпадає з фінансовим результатом у юридичному аспекті, а величина оподаткованого прибутку не дорівнює балансовому прибутку [6]. Крім того, у діяльності організації існують матеріальні обороти, які не призводять до фінансового результату, а також фінансові результати, що не пов'язані з матеріальними оборотами. Для досягнення основної мети бухгалтерського обліку – обчислення фінансового результату слід зосередитися лише на врахуванні грошових доходів і витрат [10].

До прикладу, точки зору американського законодавства, поки немає грошових надходжень, прибуток не існує. Дохід слугує базою для розрахунку дивідендів і оподаткування податком на прибуток, а не як показник збільшення додаткового прибутку. Таким чином, погляди на фінансові результати користувачів можуть бути різні.

У сучасній вітчизняній економічній літературі велика кількість визначень поняття «фінансовий результат», деякі із яких наведені в таблиці 1.1.

Таблиця 1.1

Сутність поняття «фінансові результати»

Автор	Визначення поняття «фінансовий результат»
Ф.Бутинець, О.Олійник, М.Шигун, С.Шулепова [11]	Зміна вартості власного капіталу підприємства, яка виникла в результаті його підприємницької діяльності протягом звітного періоду.
А.Лесюк [2]	Збільшення прибутку (збитку) та підвищення рівня рентабельності (збитковості) підприємства від фінансово-господарської діяльності за звітний період.
Н.Карпенко [12]	Кінцевий фінансовий результат діяльності підприємства відображається через показники прибутку або збитку.
С.Мочерний [13]	Результат господарської діяльності організацій або їхніх підрозділів у грошовій формі, відображений як прибуток або збиток.
О.Філімоненков [14]	Різниця між сукупними доходами та витратами на виробництво і реалізацію продукції формується в результаті впливу різноманітних факторів, які можуть мати як позитивний, так і негативний характер.
Я.Лебедзевич [15]	Кінцевий результат фінансово-господарської діяльності доцільніше називати не балансовим прибутком, а балансовим доходом, оскільки назва показника має відповідати його економічній суті.
О.Калюга, Є.Калюга [16]	Грошовий потік, який надходить до резерву держави, підприємства чи окремої особи в ході розподілу національного доходу.
Л.Худолій [17]	Співставлення доходів і витрат згідно з податковими нормами.
С.Лондар, О.Тимошенко [18]	Фінансовий результат – це зміна вартості власного капіталу компанії, яка відбувається внаслідок її підприємницької діяльності протягом звітного періоду.
О.Вороніна [19]	Аналітичний показник фінансово-господарської діяльності підприємства дозволяє оцінити загальний результат економічних відносин, стійкість і значущість розвитку, а також вплив зовнішніх факторів на результати (з погляду структури та обсягів витрат), що в кінцевому результаті відображається у вигляді прибутків чи збитків, а також змін у власному капіталі та його окремих складових частинах.

Продовження табл. 1.1

Р.Скалюк [20]	Підсумкова категорія результативності господарської діяльності, котра відображає величину економічних вигод, отриманих (втрачених) підприємством, визначених як різниця між сумами доходів та відповідних їм витрат, що виражена в абсолютних показниках прибутку (збитку), які характеризують потенціал прибутковості, економічного зростання та розвитку підприємства.
---------------	--

Джерело: сформовано на основі джерел [11-20]

На основі проаналізованих визначень можна зробити висновок, що фінансовий результат – це підсумкова оцінка ефективності діяльності підприємства, що визначається як різниця між його витратами та доходами, і відображає прибуток або збиток.

Законодавчо-нормативна база України визначає фінансові результати в наступній редакції, що представлено на рис.1.1.

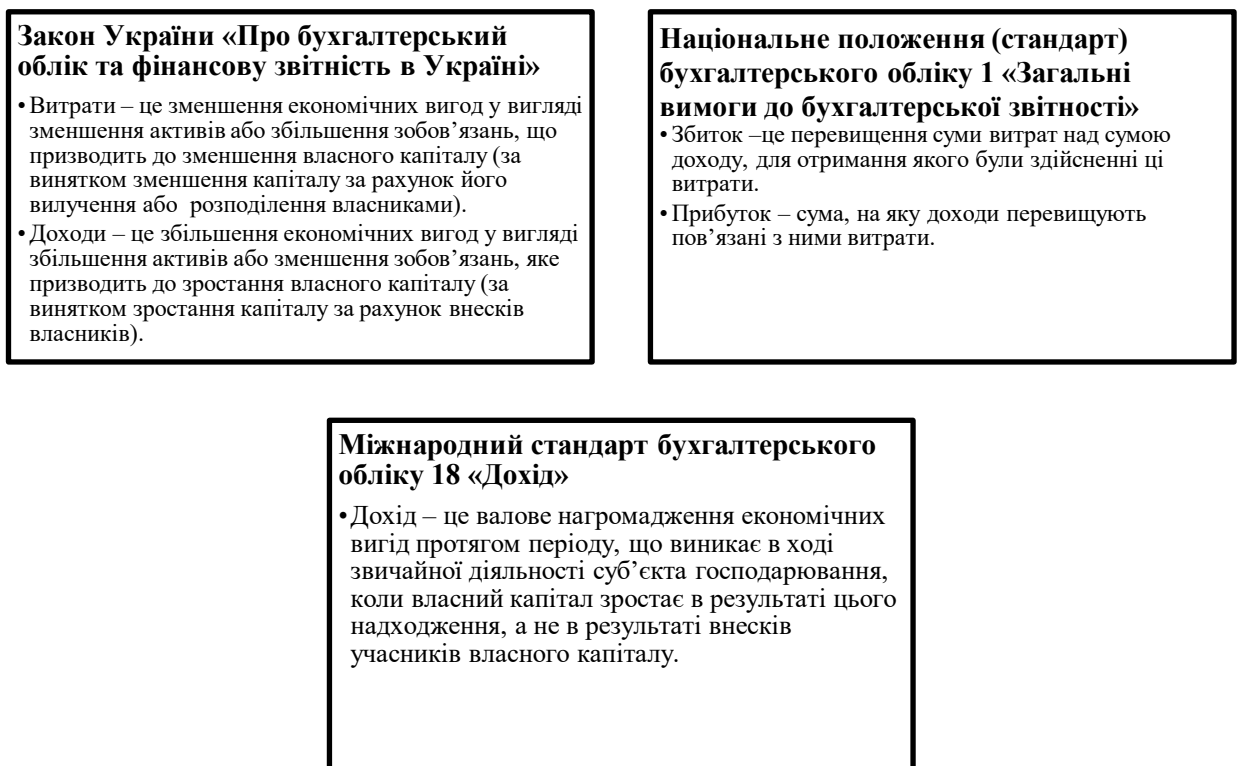

Рис. 1.1. Сутність поняття «фінансові результати»

Джерело: сформовано автором на основі джерел [21-24]

Поняття «фінансовий результат» завжди мало різні трактування, зокрема в історичному контексті, оскільки його зміст залежить від цілей дослідження, категорії користувачів облікових даних та методів обліку [26].

Однією з визначальних рис суб'єкта господарювання в умовах ринкової економіки є здатність забезпечувати стабільний позитивний фінансовий результат, який сприяє зростанню ринкової капіталізації компанії та враховується зацікавленими сторонами інвестиційної діяльності як у короткостроковій, так і в довгостроковій перспективі. У ринкових умовах важливим завданням для бізнесу є підтримка динамічного зростання фінансових показників, враховуючи вимоги до прозорості та публічності компаній, що прагнуть підвищення своєї капіталізованої вартості [27].

Розуміння сутності поняття «фінансовий результат» є ключовим для визначення напрямів його обліку, контролю, аналізу та забезпечення своєчасного управлінського впливу з метою підвищення ефективності діяльності підприємств [28].

В сучасних умовах господарювання фінансові результати є основою для стратегічного планування та прийняття управлінських рішень. Вони допомагають керівництву оцінювати ефективність обраних стратегій, визначати проблемні зони і розробляти заходи для їх усунення, а також ставити нові цілі для підвищення прибутковості та стійкості бізнесу.

Таким чином, фінансові результати відображають не лише поточний стан підприємства, а й його перспективи на майбутнє, роблячи їх одним з найважливіших показників у бізнесі.

1.2 Класифікація фінансових результатів підприємства

Класифікація фінансових результатів підприємства в сучасному бухгалтерському обліку та аудиті здійснюється для забезпечення чіткості, системності та

достовірності фінансової інформації. Вона дозволяє глибше зрозуміти структуру доходів і витрат, визначити основні джерела прибутку чи збитків, а також оцінити ефективність управління підприємством.

Основна мета класифікації – створити базу для прийняття обґрунтованих управлінських рішень. Цей науковий підхід допомагає керівникам аналізувати, як основна, інша операційна, фінансова чи інвестиційна діяльність впливає на загальний результат підприємства. Також класифікація є інструментом для оцінки фінансової стабільності, прибутковості та конкурентоспроможності компанії [29].

Крім того, класифікація фінансових результатів є важливою для зовнішніх користувачів фінансової інформації, таких як інвестори, кредитори, регуляторні органи та аудитори. Вона забезпечує прозорість звітності, що дозволяє оцінити фінансовий стан підприємства, його здатність виконувати зобов'язання та перспективи розвитку.

У сфері аудиту класифікація фінансових результатів допомагає ідентифікувати ризикові зони та виявляти можливі помилки чи шахрайство у фінансовій звітності. Таким чином, класифікація є важливим елементом для забезпечення відповідності звітності стандартам та вимогам законодавства.

Загалом класифікація фінансових результатів сприяє підвищенню якості управління фінансами підприємства, поліпшенню планування, контролю та прогнозування, а також створює надійну основу для подальшого розвитку бізнесу [30].

Фінансові результати підприємства зазвичай поділяють на кілька основних груп. До першої групи належать результати від основної діяльності, які формуються за рахунок виручки від реалізації продукції, товарів чи послуг, а також витрат, пов'язаних із цим процесом, наприклад, собівартості та операційних витрат.

Другу групу складають результати від іншої операційної діяльності. Вони включають доходи та витрати, які не пов'язані безпосередньо з основною

діяльністю підприємства, але виникають у процесі його роботи. Наприклад, це можуть бути доходи від оренди майна або витрати на ліквідацію збитків.

Третя група охоплює результати фінансової та інвестиційної діяльності. Сюди входять доходи, отримані від інвестицій (наприклад, дивіденди або проценти), а також витрати, пов'язані із залученням коштів чи управлінням фінансовими активами.

Окремо виділяють надзвичайні результати, які виникають через непередбачувані події, такі як стихійні лиха чи форс-мажорні ситуації.

Сучасний бухгалтерський облік та аудит використовують стандарти фінансової звітності, такі як Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ) чи національні стандарти, для забезпечення достовірності та точності класифікації фінансових результатів. Це дозволяє підприємствам надавати якісну інформацію для прийняття управлінських рішень і оцінки фінансової стабільності.

На основі вивчення та узагальнення основних положень національного податкового законодавства та норм стандартів бухгалтерського обліку можна виділити такі види фінансових результатів діяльності суб'єкта господарювання (Додаток А).

Наведена класифікація фінансових результатів створює інформацію, яка може задовольнити потреби зацікавлених користувачів для визначення показників діяльності підприємства, передусім кінцевих фінансових результатів, як у поточному аналізі, так і у ретроспективі.

Ця інформація дозволить впроваджувати на підприємстві сучасні методи управління його діяльністю, включаючи аналітичні прогнози та прийняття стратегічних рішень.

Для ефективного управління фінансові результати підприємства розподіляються відповідно до стратегічних і тактичних потреб бізнесу, що включає:

- формування резервів та фондів – частина прибутку може

спрямовуватися на створення резервного капіталу, фонду розвитку, соціальних програм;

- виплата дивідендів – розподіл прибутку між власниками або акціонерами відповідно до політики підприємства;
- реінвестування в бізнес – фінансування інновацій, модернізації, розширення виробництва, придбання активів;
- погашення зобов'язань – виплата кредитів, відсотків, податків, розрахунки з постачальниками та іншими контрагентами;
- соціальні та корпоративні витрати – підтримка соціальних проєктів, благодійність, підвищення рівня мотивації персоналу [31].

На основі аналізу наукових джерел [28-31] встановлено, що фінансові результати класифікують за критеріями, що впливають на управлінські рішення: за рівнем управління, ступенем деталізації, впливом зовнішніх факторів, а також відповідно до потреб прогнозування та планування.

За рівнем управління виокремлюють: операційний фінансовий результат – результат основної діяльності підприємства; інвестиційний фінансовий результат – дохід або збиток від інвестиційної діяльності, фінансовий результат – відображає ефективність управління позиковим капіталом, загальний фінансовий результат – кінцевий прибуток або збиток підприємства за певний період.

За ступенем деталізації розрізняють фінансовий результат: бруто-результат – загальний прибуток до вирахування податків і витрат; чистий фінансовий результат – прибуток після всіх виплат і податкових зобов'язань.

За впливом зовнішніх факторів: номінальний фінансовий результат – без урахування інфляції та змін ринкових умов; реальний фінансовий результат – скоригований з урахуванням макроекономічних факторів.

За прогнозуванням і плануванням: плановий фінансовий результат – очікуваний прибуток або збиток відповідно до бюджету; фактичний фінансовий результат – реальні фінансові показники після аналізу діяльності.

Представлена класифікація фінансових результатів надає підприємству можливість детально оцінювати ефективність своєї діяльності, визначати ключові джерела прибутків і витрат, а також аналізувати вплив різних факторів на фінансовий стан. Завдяки цьому керівництво може розробляти обґрунтовані стратегії розвитку, оптимізувати використання ресурсів, прогнозувати майбутні фінансові потоки та своєчасно адаптуватися до змін економічного середовища. Крім того, така систематизація сприяє підвищенню прозорості фінансової звітності, ефективному управлінню ризиками та забезпеченню довгострокової стабільності й конкурентоспроможності підприємства.

Завдяки кожному виду діяльності підприємства досягається бажаний фінансовий результат та реалізація всіх резервів. Підходи до формування фінансових результатів наведені в таблиці 1.2.

Таблиця 1.2

Законодавчі підходи до формування фінансових результатів

База підходу	Характеристика підходу
Міжнародні стандарти фінансової звітності	Для оцінки фінансового результату рекомендують використовувати метод «витрати-випуск». В міжнародній обліковій практиці існують два варіанти цього методу: визначення фінансового результату звітного періоду як різниці між доходами від реалізації та витратами за період; обчислення фінансового результату як різниці між вартістю чистих активів на початок і кінець періоду, з виключенням внесків капіталу і вилучень.
Національні стандарти України	Фінансові результати формуються за двома системами відповідно до структури фінансового обліку: перша система передбачає порівняння доходів з витратами, а також розподіл адміністративних витрат, витрат на збут та інших операційних витрат; друга система визначає фінансовий результат як різницю між доходами підприємства та витратами, які збираються у звіті про фінансові результати за їх характером (за елементами).

Джерело: сформовано автором на основі [22-24]

Відповідно до МСФЗ, відношення доходу від реалізації до її собівартості визначає фінансовий результат за методом «витрати-випуск».

Оскільки витрати обліковуються лише за елементами, бухгалтерський

облік дозволяє визначити первісну вартість і фінансовий результат. Для кожного варіанту розрахунку чистий результат за рік має бути однаковим.

Для того, щоб правильно розрахувати фінансовий результат, необхідно дотримуватися умов визнання доходів і витрат викладених у П(С)БО 15 «Дохід» та П(С)БО 16 «Витрати». Ці умови визнання витрат і доходів проілюстровані на рис. 1.2.

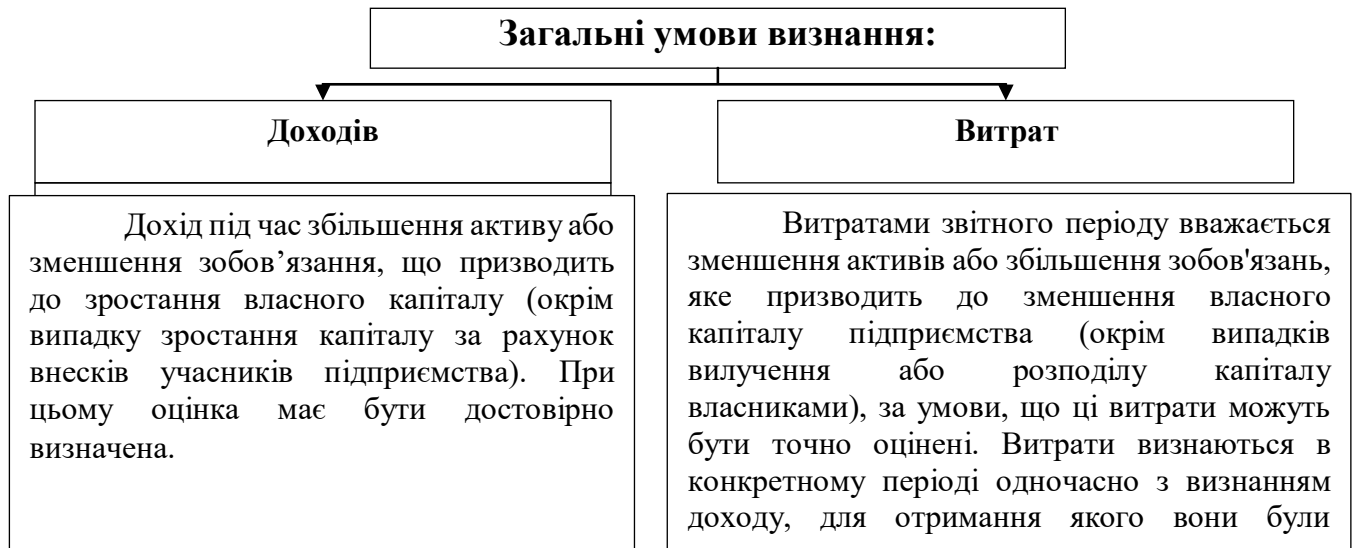

Рисунок 1.2. Умови визнання доходів і витрат

Джерело: побудовано на основі [24, 25]

Отже, фінансовий результат є складною та багатовимірною категорією. Головною метою діяльності підприємства є фінансовий результат у формі прибутку. Він є головний показник, що показує ефективність діяльності.

Розрахунок фінансових результатів підприємства може здійснюватися різними способами залежно від цілей аналізу, потреб управління та обраних методик.

Основні варіанти розрахунку фінансових результатів включають такі підходи:

- розрахунок чистого прибутку (збитку) визначається як різниця між загальною сумою доходів підприємства і всіма витратами, включаючи податки та

інші обов'язкові платежі. Чистий прибуток відображає кінцевий фінансовий результат і є ключовим показником для оцінки ефективності діяльності підприємства;

- розрахунок валового прибутку обчислюється як різниця між виручкою від реалізації продукції, товарів або послуг і собівартістю реалізованої продукції, що дозволяє оцінити прибутковість основної діяльності підприємства без урахування операційних та інших витрат;

- розрахунок операційного прибутку. Операційний прибуток визначається шляхом віднімання операційних витрат (заробітна плата, оренда, адміністративні витрати тощо) від валового прибутку та показує, наскільки ефективно підприємство управляє своєю операційною діяльністю;

- розрахунок фінансового результату до оподаткування обчислюється як загальна сума прибутків від усіх видів діяльності (основної, іншої операційної, фінансової та інвестиційної) за вирахуванням усіх витрат, але до відрахування податків. Він використовується для оцінки загальної рентабельності підприємства;

- розрахунок фінансового результату за видами діяльності. У цьому випадку фінансові результати розраховуються окремо для кожного виду діяльності, що дозволяє детально аналізувати ефективність різних напрямів роботи підприємства.

Кожен з варіантів розрахунку дає змогу аналізувати певні аспекти фінансового стану підприємства.

Залежно від потреб, можна використовувати один або кілька підходів для отримання повнішої картини про результати діяльності.

Застосування цих методів сприяє кращому розумінню фінансової ситуації, прийняттю зважених управлінських рішень і підвищенню ефективності роботи підприємства. Варіанти розрахунку фінансових результатів, що представлено на рис. 1.3.

Дані бухгалтерського обліку відображають усі господарські операції в

оцінці за історичною вартістю. Цінові ж коливання можуть істотно впливати на показники звітності залежно від складу активів, способів фінансування та джерел доходів, і не враховувати цього не можна.

Варіанти розрахунку фінансових результатів

за даними різних балансів (прогнозних, ліквідаційних, консолідованих та ін.)

на основі даних виробничої бухгалтерії (маржинальний дохід, виробничий фінансовий результат та ін.)

на основі даних рахунка фінансових результатів

за аналітичними позиціями (угоди, виробу, замовлення тощо)

Рисунок 1.3. Сучасні варіанти розрахунку фінансових результатів

Джерело: побудовано на основі [18]

В рамках розвитку бухгалтерського обліку корпоративний фінансовий результат, який формується з операцій, здійснених членами групи взаємопов'язаних організацій із зовнішніми контрагентами, а внутрішньогрупові угоди елімінуються, оскільки не розглядаються як продаж [31].

Отримання прибутку є важливою метою будь-якого виду підприємницької діяльності. При цьому головною функцією бухгалтерського обліку є визначення та відображення у звітності успіхів та невдач фірми у досягненні цієї мети.

Бухгалтерський прибуток є основним джерелом власного капіталу організацій та формою розподілу національного доходу. За підсумками прибутку може бути оцінка економічної ефективності проведення господарських заходів у організаціях різних галузей.

Використання показника прибутку як оцінного дозволяє встановити пряму залежність між розміром отриманого ефекту та стимулюванням. В окремих

випадках організації можуть отримати і збитки, які є результатом безгосподарності, низького рівня економічної роботи.

Класифікація фінансових результатів підприємства в сучасному бухгалтерському обліку та аудиті полягає у систематизації доходів і витрат за їх характером, джерелами та значенням для господарської діяльності. Це важливий процес, який сприяє створенню прозорої фінансової звітності, що є основою для аналізу та аудиту.

1.3 Нормативно-правове забезпечення обліку і аудиту фінансових результатів

Нормативно-правове забезпечення обліку і аналізу фінансових результатів відіграє ключову роль у системі управління підприємством, оскільки створює правову основу для формування достовірної та прозорої фінансової інформації.

Нормативно-правове забезпечення визначає загальні принципи, правила та стандарти, яких мають дотримуватись підприємства при веденні бухгалтерського обліку, складанні звітності та аналізі результатів діяльності.

Завдяки обов'язковому його застосуванню забезпечується єдність облікових підходів, що полегшує порівняння фінансових показників як між підприємствами, так і в межах різних періодів [32].

У системі управління підприємством нормативно-правове забезпечення виконує інформативну, регуляторну і контрольну функції, сприяючи підвищенню відповідальності за дотримання стандартів і вимог. Адже, фінансовий результат є одним із найчутливіших показників, який часто піддається маніпуляціям з боку підприємств і може використовуватися для здійснення шахрайських дій [33].

Виконання вище зазначених функцій сприяє тому, що:

- забезпечується точність фінансових даних, необхідних для прийняття управлінських рішень;

- мінімізуються ризики шахрайства;
- зменшуються ризики помилок у фінансовій звітності підприємства.

Відповідність нормативним актам, таким як закони, стандарти бухгалтерського обліку та податкове законодавство, дозволяє підприємству діяти в межах правового поля, підтримуючи свою репутацію і фінансову стабільність.

Інформація про фінансові результати гарантується нормативними документами з бухгалтерського обліку різних рівнів, які мають різний правовий статус.

Держава контролює лише деякі аспекти обліку, що дає можливість підприємцям вибрати найбільш підходящий альтернативний варіант з урахуванням особливостей організації бізнесу, що допомагає досягти поставлених цілей.

Основою інформаційного забезпечення є бухгалтерський облік, саме тому він є важливою функцією управління, засобом вирішення завдань економічного характеру. Головним завданням обліку підприємства є контроль за зменшенням витрат загалом. Для цього потрібно мати обґрунтовану система обліку витрат в господарстві.

Облік фінансових результатів регламентується і керується документами і законами, наведеними в табл. 1.3.

Таблиця 1.3

Нормативні документи з обліку фінансових результатів підприємства

№ з/п	Законодавчо-нормативні документи	Сфера регулювання
1	Податковий кодекс України [34]	Встановлює правила та регулює відносини у сфері нарахування та сплати податків і зборів, зокрема визначає їх перелік та порядок адміністрування.
2	Цивільний кодекс України [35]	Регулювання майнових відносин у діяльності підприємств та організацій.

Продовження табл. 1.3

3	ЗУ «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [21]	Встановлює правові основи регулювання, ведення бухгалтерського обліку та підготовки фінансової звітності, а також описує заходи використання подвійного запису.
4	Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [22]	Встановлюються мета, склад і принципи підготовки фінансової звітності, а також вимоги до визнання і розкриття її елементів. Положення застосовуються до фінансової та консолідованої звітності юридичних осіб всіх форм власності (крім банків та бюджетних установ), які зобов'язані подавати звітність відповідно до законодавства.
5	Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід» [24]	Встановлює методологічні основи для формування інформації про доходи підприємства в обліку та її розкриття у фінансовій звітності.
6	Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» [25]	Встановлює методологічні основи для формування інформації про витрати підприємства в бухгалтерському обліку та її розкриття у фінансовій звітності.
7	Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 18 «Дохід» [23]	Встановлює порядок обліку доходів, що виникають виключно під час звичайної діяльності суб'єкта господарювання.
8	План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій [36]	Застосовується підприємствами, організаціями та іншими юридичними особами незалежно від форми власності, організаційно-правової форми та виду діяльності, а також філіями та відділеннями, виділеними на окремий баланс, для відображення операцій з доходами у плані рахунків.
9	Порядок визначення розміру збитків від розкрадання, нестачі, знищення матеріальних цінностей [37]	Визначає механізм оцінки розміру збитків, які виникають через розкрадання, нестачу, знищення або псування матеріальних цінностей.
10	Інструкція про застосування плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств та організацій [38]	Визначає специфіку використання плану рахунків бухгалтерського обліку активів, зобов'язань та господарських операцій підприємствами, організаціями, установами та іншими юридичними особами незалежно від форми власності, організаційно-правової форми та виду діяльності, включаючи операції з формування доходів.

Джерело: розробка автора

Основним документом, який регулює бухгалтерський облік, є Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні». Цей Закон є обов'язковим для всіх суб'єктів господарювання, які повинні вести облік та подавати фінансову звітність.

Закон містить перелік підприємств, які повинні подавати звітність відповідно до МСФЗ, що підвищує прозорість інформації, встановлює правила визнання доходів і витрат, а також оцінку активів і зобов'язань.

При складанні фінансової звітності та обліку фінансових результатів важливим документом є НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», який визначає зміст і форму Звіту про фінансові результати.

Для визначення фінансового результату потрібна достовірна інформація про витрати і доходи, облік яких регламентується П(С)БО 15 «Дохід» та П(С)БО 16 «Витрати». Ці стандарти надають умови визнання, оцінку та класифікацію доходів і витрат у фінансовій звітності.

Порівняльна характеристика П(С)БО та М(С)БО «Дохід» запропонована в табл. 1.6.

Згідно з таблицею 1.5, класифікація доходів в МСФЗ є інформативно меншою порівняно з П(С)БО 15. Порівнюючи П(С)БО та МСФЗ «Дохід», можна відзначити, що обидва стандарти встановлюють критерії визнання, оцінки та розкриття доходів підприємства, але мають деякі відмінності у підходах.

Таблиця 1.4

Порівняння П(С)БО та М(С)БО «Дохід»

Операція	П(С)БО 15	МСБО 18
Сутність	Дохід визнається при збільшенні активу або зменшенні зобов'язання, що призводить до зростання власного капіталу (окрім випадків зростання капіталу за рахунок внесків учасників підприємства), за умови, що оцінка доходу може бути достовірно визначена.	Дохід – це загальне надходження економічних вигід протягом певного періоду, що виникає під час звичайної діяльності суб'єкта господарювання, коли власний капітал зростає внаслідок цього надходження, а не через внески учасників власного капіталу.

Продовження табл. 1.4

Класифікація	Дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг); чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг); інші операційні доходи; фінансові доходи; інші доходи.	Доходи від основної діяльності та прибутки від інших операцій.
--------------	---	--

Джерело: сформовано автором на основі [23, 24]

П(С)БО більше орієнтоване на національні специфіки та законодавчі вимоги, тоді як МСФЗ має глобальний характер і спрямований на уніфікацію облікових практик між країнами.

МСФЗ більш детально регламентує питання оцінки доходів та надає ширші можливості для відображення реальних фінансових показників підприємства, тоді як П(С)БО може мати більш обмежені та специфічні положення щодо обліку доходів.

Важливим інструментом для реалізації принципів обліку є План рахунків бухгалтерського обліку, який забезпечує однаковість відображення операцій, накопичення облікової інформації, необхідної для розрахунку фінансового результату, підготовки фінансової звітності та проведення економічного аналізу.

Інструкція щодо застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку необхідна для кращого розуміння призначення різних рахунків, їх відображення та взаємодії. У цій Інструкції коротко охарактеризовано всі рахунки і субрахунки, описано їхню структуру і призначення, а також наведено облік типових господарських операцій.

Отже, нормативно-правова база бухгалтерського обліку фінансових результатів в Україні включає низку законів, постанов та П(С)БО. Однак існують неузгодженості, які необхідно усувати, щоб уникнути спотворення даних бухгалтерського обліку.

Для реалізації плану реформування системи бухгалтерського обліку

відповідно до міжнародних стандартів підприємству необхідно адаптувати свою облікову політику до вимог Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ). Це передбачає перегляд принципів обліку, методів оцінки активів і зобов'язань, а також запровадження сучасних підходів до формування фінансової звітності. Важливо забезпечити якісний аналіз існуючих облікових процесів, ідентифікувати відмінності між чинними національними стандартами та МСФЗ, а також розробити план їх гармонізації.

Підприємству необхідно інвестувати у навчання персоналу, залучити кваліфікованих фахівців, які мають досвід роботи за міжнародними стандартами, та оновити інформаційні системи для автоматизації облікових процесів. Особливу увагу слід приділити організації внутрішнього контролю для забезпечення точності та достовірності даних, що подаються у звітності. Реформування облікової системи має бути послідовним, з урахуванням специфіки діяльності підприємства та особливостей його фінансово-економічного середовища.

Висновки до розділу 1

Фінансові результати підприємства – це важливий показник його господарської діяльності, який відображає економічну ефективність та стійкість розвитку. Сутність фінансових результатів полягає в тому, що вони є економічним підсумком всіх господарських операцій підприємства за звітний період і визначаються як різниця між доходами та витратами. Фінансові результати є критерієм оцінки ефективності діяльності підприємства для власників, інвесторів, кредиторів і інших зацікавлених сторін.

На основі проаналізованих визначень можна зробити висновок, що фінансовий результат – це підсумкова оцінка ефективності діяльності підприємства, що визначається як різниця між його витратами та доходами, і відображає прибуток або збиток.

Фінансові результати є основою для стратегічного планування та прийняття управлінських рішень. Таким чином, фінансові результати відображають не лише поточний стан підприємства, а й його перспективи на майбутнє, роблячи їх одним з найважливіших показників у бізнесі.

Нормативно-правова база бухгалтерського обліку фінансових результатів в Україні включає низку законів, постанов та П(С)БО. Однак існують неузгодженості, які необхідно усувати, щоб уникнути спотворення даних бухгалтерського обліку. Для реалізації плану реформування системи бухгалтерського обліку відповідно до міжнародних стандартів підприємству необхідно адаптувати свою облікову політику до вимог Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ). Це передбачає перегляд принципів обліку, методів оцінки активів і зобов'язань, а також запровадження сучасних підходів до формування фінансової звітності. Важливо забезпечити якісний аналіз існуючих облікових процесів, ідентифікувати відмінності між чинними національними стандартами та МСФЗ, а також розробити план їх гармонізації.

Підприємству необхідно інвестувати у навчання персоналу, залучити кваліфікованих фахівців, які мають досвід роботи за міжнародними стандартами, та оновити інформаційні системи для автоматизації облікових процесів. Особливу увагу слід приділити організації внутрішнього контролю для забезпечення точності та достовірності даних, що подаються у звітності. Реформування облікової системи має бути послідовним, з урахуванням специфіки діяльності підприємства та особливостей його фінансово-економічного середовища.

РОЗДІЛ 2

ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ТОВ «КАРПАТИ КРІПЛЕННЯ»

2.1 Організація обліку фінансових результатів ТОВ «Карпати Кріплення»

ТОВ «Карпати Кріплення» – українська компанія, що спеціалізується на виробництві та постачанні високоякісних кріпильних виробів з розташуванням у місті Івано-Франківську. Підприємство активно працює в галузі металургії та будівництва, надаючи клієнтам широкий асортимент продукції, включаючи болти, гайки, шурупи та інші кріпильні елементи.

ТОВ «Карпати Кріплення» орієнтується на потреби як великих підприємств, так і малих будівельних компаній, забезпечуючи їх високоякісними товарами для різних типів будівельних і промислових проєктів.

Завдяки використанню сучасних технологій виробництва та високим стандартам якості, ТОВ «Карпати Кріплення» зарекомендувало себе як надійний партнер для багатьох підприємств в Україні та за її межами.

Компанія постійно працює над вдосконаленням продукції та розширенням асортименту, враховуючи індивідуальні вимоги клієнтів. Крім того, «Карпати Кріплення» активно розвиває свою логістичну інфраструктуру, що дозволяє швидко та ефективно доставляти продукцію в будь-яку точку України.

ТОВ «Карпати Кріплення» здійснює свою діяльність у розрізі наступних напрямків:

- оптова торгівля залізними виробами, водопровідним і опалювальним обладнанням та аксесуарами;
- виробництво фарб, лаків, друкарських фарб та мастик;

- виготовлення інструментів виробництво кріпильних елементів і виробів з різьбленням;
- виробництво ручних електричних і пневматичних інструментів роздрібна торгівля залізними виробами, будівельними матеріалами та сантехнічними товарами в спеціалізованих магазинах;
- роздрібна торгівля меблями, освітлювальними приладами та іншими товарами для дому в спеціалізованих магазинах;
- роздрібна торгівля через поштові замовлення або онлайн-магазини;
- надання в оренду та експлуатація власного або орендованого нерухомого майна.

В ТОВ «Карпати Кріплення» організація бухгалтерського обліку ґрунтується на принципах прозорості, точності та відповідності чинним нормативним вимогам. Всі бухгалтерські процеси автоматизовані за допомогою сучасних програмних засобів, що дозволяє забезпечити швидкість обробки даних та мінімізувати ймовірність помилок.

Бухгалтерія компанії здійснює облік усіх господарських операцій, включаючи нарахування податків, розрахунки з постачальниками та клієнтами, а також управлінський облік для внутрішніх потреб підприємства. Важливим аспектом є регулярний контроль за дотриманням фінансових стандартів і веденням первинної документації.

Крім того, в ТОВ «Карпати Кріплення» активно використовують методи управлінського обліку для оцінки ефективності бізнес-процесів та оптимізації витрат. Спеціалізовані програми дають змогу регулярно аналізувати фінансові результати, що дозволяє своєчасно коригувати стратегії та планувати бюджет на майбутнє. Всі фінансові звіти регулярно перевіряються внутрішніми аудиторами, що забезпечує високий рівень достовірності даних та підвищує довіру до фінансової звітності підприємства

Облік фінансових результатів підприємства є важливим етапом у фінансовому управлінні, який забезпечує точне відображення ефективності діяльності компанії. Правильна організація цього обліку дозволяє здійснювати контроль за прибутковістю, витратами та іншими фінансовими показниками, що безпосередньо впливає на прийняття управлінських рішень.

Основні етапи організації обліку фінансових результатів ТОВ «Карпати Кріплення» відображено на рис. 2.1.

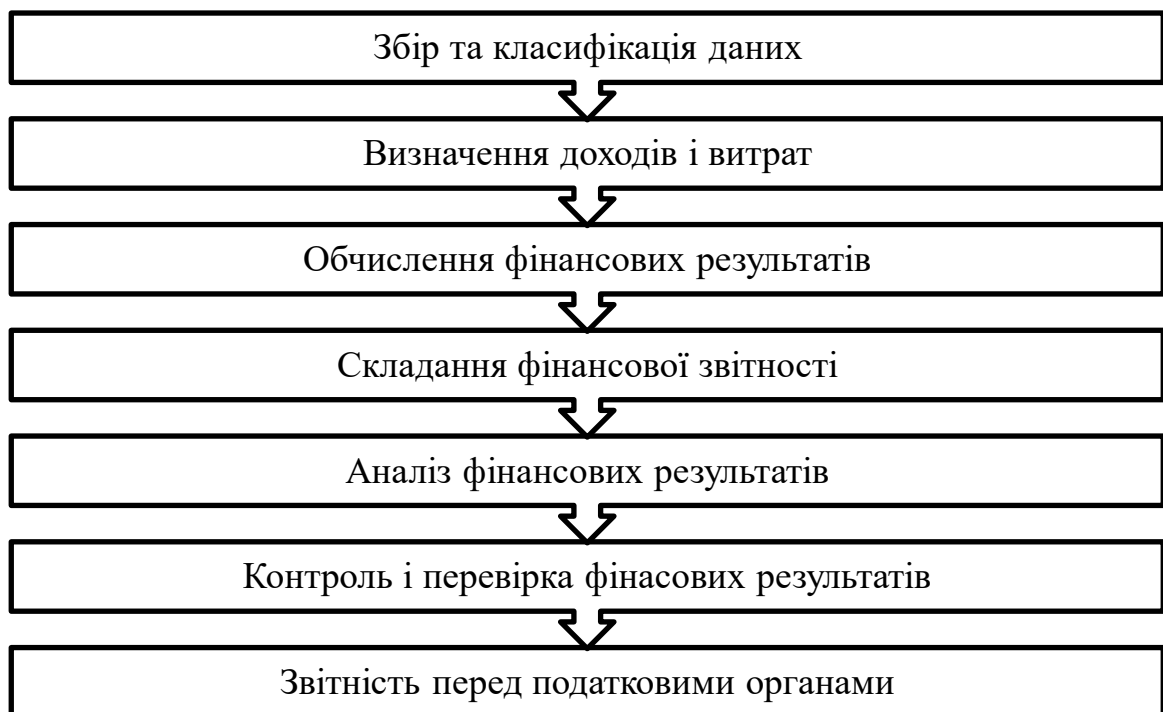

Рис 2.1. Основні етапи організації обліку фінансових результатів в ТОВ «Карпати Кріплення»

На першому етапі організації обліку фінансових результатів в ТОВ «Карпати Кріплення» бухгалтерською службою здійснюється збір та класифікація даних. Для правильного обліку фінансових результатів необхідно зібрати всю необхідну інформацію про доходи і витрати підприємства. Витрати повинні бути класифіковані за видами, що дозволяє отримати точну картину фінансових

результатів. Збір даних здійснюється через первинні документи (рахунки, контракти, акти приймання).

На етапі визначення доходів і витрат підприємство повинно правильно відображати всі доходи і витрати у відповідних бухгалтерських рахунках. Доходи можуть бути поділені на операційні, неопераційні та позареалізаційні. Витрати включають виробничі, адміністративні, фінансові та інші.

Обчислення фінансових результатів є важливим етапом. Результатом обліку доходів та витрат є прибуток або збиток. Для цього необхідно порівняти суми доходів і витрат, щоб визначити фінансовий результат: чистий прибуток або збиток. Цей показник є основним для оцінки ефективності діяльності підприємства.

На основі зібраних даних і результатів обліку готується фінансова звітність, зокрема звіт про фінансові результати (прибутки та збитки), що дозволяє не тільки внутрішнім користувачам, а й зовнішнім (інвесторам, податковим органам) отримати повну картину фінансової діяльності підприємства.

На основі обліку фінансових результатів здійснюється їх аналіз для оцінки рентабельності підприємства, ефективності витрат і формування стратегії подальшого розвитку. Аналіз також включає порівняння фактичних результатів з плановими або з показниками попередніх періодів.

Дуже важливо, що наступним етапом організації обліку фінансових результатів в ТОВ «Карпати Кріплення» є їхня перевірка. Для забезпечення точності та достовірності обліку впроваджено систему внутрішнього контролю та здійснюються регулярні перевірки працівниками бухгалтерії та головним бухгалтером. Це дозволяє виявити можливі помилки або порушення в обліку та запобігти фінансовим збиткам.

Звітність перед податковими органами – завершальний етап в організації обліку фінансових результатів. Підприємство зобов'язане подавати фінансові результати до податкових органів у відповідності до вимог законодавства.

Забезпечення правильної організації обліку фінансових результатів підприємства є важливим фактором для підтримки стабільності та розвитку бізнесу, оскільки дозволяє своєчасно реагувати на фінансові зміни та забезпечує ефективне управління ресурсами.

2.2 Аналітичний та синтетичний облік фінансових результатів ТОВ «Карпати Кріплення»

Для ефективної організації обліку фінансових результатів діяльності на ТОВ «Карпати Кріплення» здійснюється чітке розмежування доходів і витрат, що виникли протягом звітного періоду, а також визначаються умови їх визнання та оцінки.

Організація обліку фінансових результатів підприємства включає два основні етапи.

Перший етап передбачає визначення послідовності закриття рахунків доходів і витрат на рахунок 79 «Фінансові результати», що завершується складанням Звіту про фінансові результати (рис. 2.2).

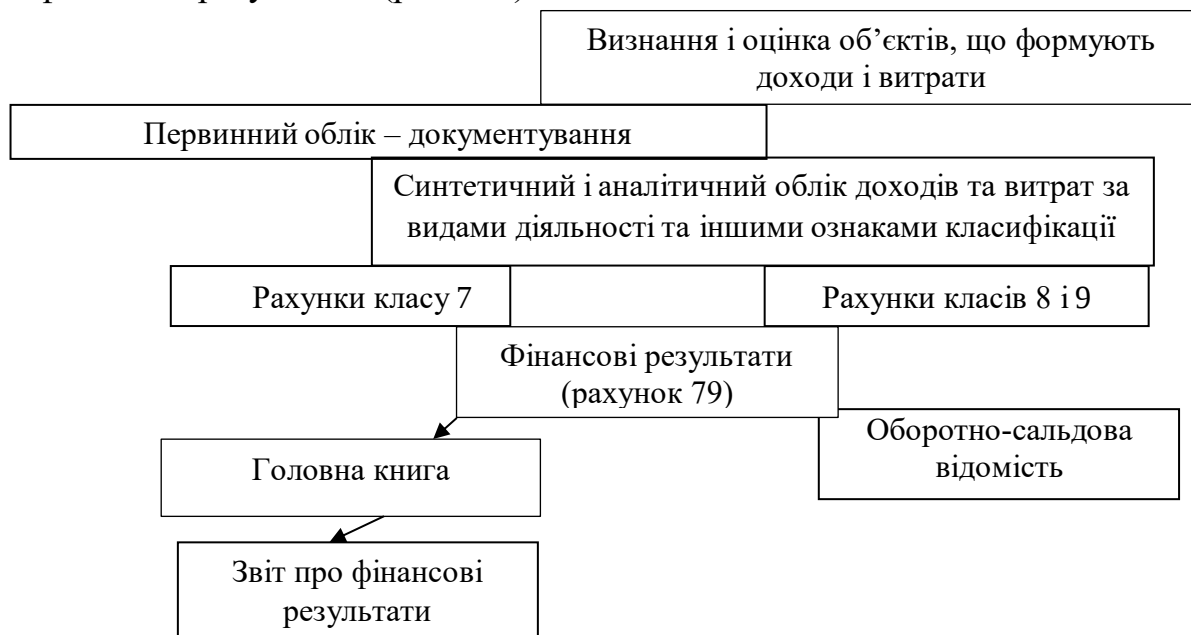

Рис. 2.2. Організація обліку фінансових результатів в ТОВ «Карпати Кріплення»

Обліковий процес стає можливим лише за умови належної організації таких елементів, як облікові номенклатури, носії цих номенклатур і технологія облікового процесу.

Вихідна номенклатура первинного обліку фінансових результатів визначається в залежності від характеру надходження доходу та складових витрат відповідно до виду діяльності: виробничої, комерційної, фінансової тощо.

Організацію поточного обліку фінансових результатів базується на даних аналітичного та синтетичного обліку. Основними носіями поточного обліку є саме облікові реєстри аналітичного та синтетичного обліку.

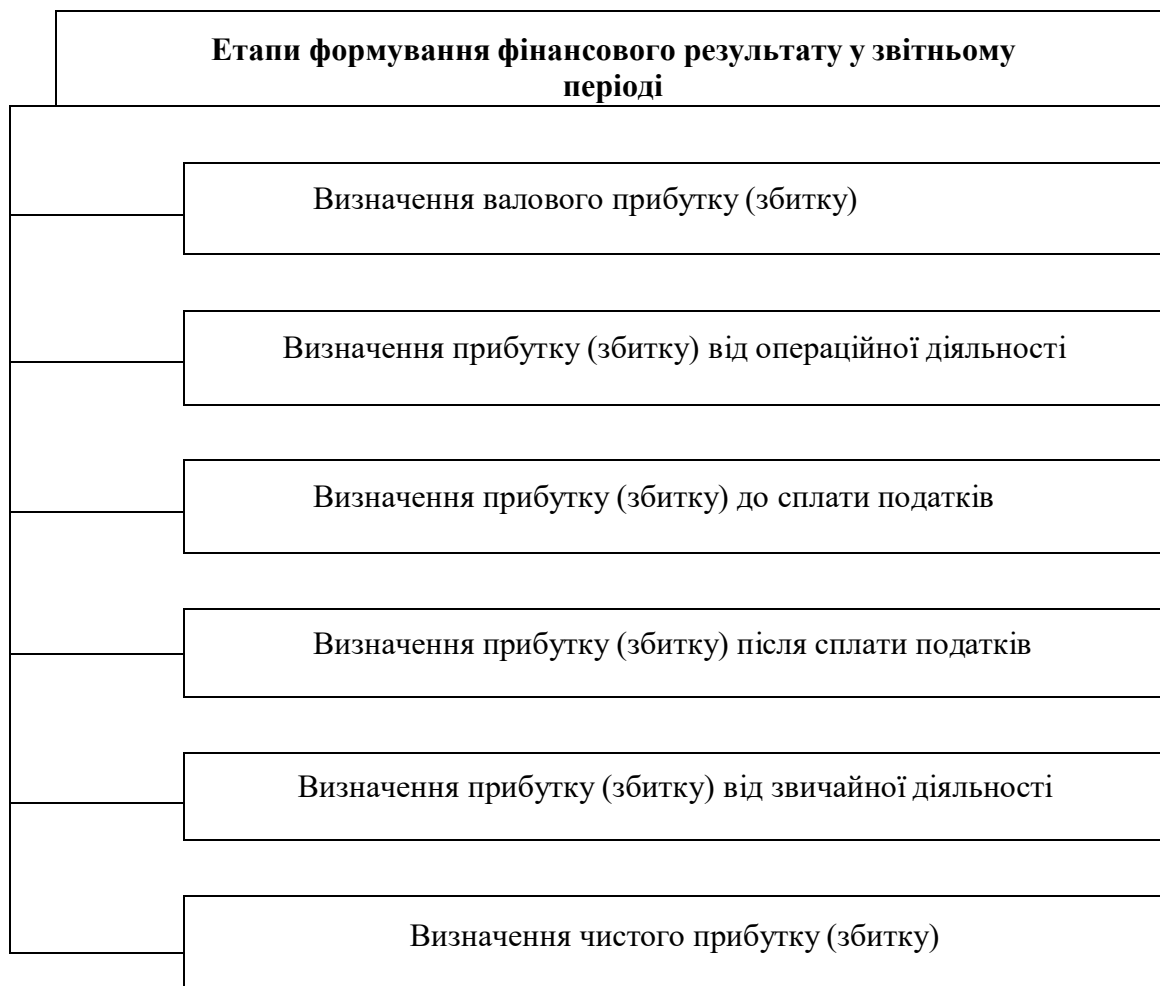

Рис. 2.3. Етапи формування фінансового результату ТОВ «Карпати Кріплення» в звітному періоді

Для ефективної організації бухгалтерського обліку фінансових результатів на підприємстві необхідно забезпечити чітко налагоджений документообіг, що дозволить своєчасно та повно відображати всі об'єкти обліку.

Рух документів в обліковому процесі, починаючи з їх складання чи отримання від інших підприємств до передачі на зберігання в архів, називається документообігом. З метою належної організації документообігу та своєчасного отримання первинних документів для обліку, керівництво підприємства повинно затвердити графік документообігу. У ньому зазначаються терміни створення або отримання документів, їх прийняття до обліку, передача на обробку і зберігання в архіві.

Порядок документообігу залежить від особливостей господарських операцій, структури підприємства та його облікової служби. Для належної організації обліку фінансових результатів підприємство повинно розробити робочий план рахунків, що забезпечить управлінські структури необхідною фінансово-економічною інформацією, сприятиме прозорості обліку та звітності і допоможе зберігати комерційну таємницю.

Фінансові результати визначаються шляхом закриття субрахунків за різними видами діяльності на рахунку 79 «Фінансові результати», після чого визначається кінцеве сальдо, яке списується на рахунок 44 «Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)».

Основною формою фінансової звітності, де відображаються фінансові результати, є форма № 2 «Звіт про фінансові результати», що складається відповідно до затвердженого НП(С)БО 1. Даний звіт – нормативний документ, який визначає мету, склад, принципи підготовки фінансової звітності та вимоги до визнання і розкриття її елементів.

Фінансовий результат господарської діяльності підприємства в основному виражається через прибуток або збиток, що формується переважно в результаті

продажу (реалізації) продукції. Також можливе отримання доходів або збитків від інвестиційної та фінансової діяльності, які впливають на кінцевий розмір прибутку.

Прибуток є ключовим показником, що визначає результат діяльності підприємства та впливає на формування оборотних коштів, виконання зобов'язань, платоспроможність і доходи акціонерів.

Прибуток формується поступово в процесі фінансово-господарської діяльності протягом року. Основну частину прибутку складає дохід від реалізації продукції, який визначається як різниця між виручкою від продажу та витратами на виробництво й реалізацію цієї продукції.

Метою складання Звіту про фінансові результати є надання користувачам об'єктивної та точної інформації щодо доходів, витрат, прибутків і збитків за певний період. Цей звіт є важливим джерелом для аналізу, оскільки відображає динаміку фінансових результатів підприємства.

На підприємстві ТОВ «Карпати Кріплення» первинні документи, що відображають накопичення фінансових результатів, включають бухгалтерські довідки та розрахунки.

Для обліку та узагальнення фінансових результатів у Плані рахунків бухгалтерського обліку передбачено використання рахунку 70 «Фінансові результати».

По кредиту цього рахунку відображаються суми, що виникають при закритті рахунків доходів (рахунки класу 7), а по дебету – суми при закритті рахунків витрат (рахунки класів 8 та 9), а також нарахований податок на прибуток.

Після завершення звітного періоду сальдо рахунка 79 списується таким чином: кредитове сальдо, що свідчить про отриманий прибуток, записується: Дт 79 Кт 441; дебетове сальдо, що вказує на збиток, записується: Дт 442 Кт 79.

Інформація по рахунку 79 «Фінансові результати» відображається у формі № 2. Деталі субрахунків цього рахунку наведені у таблиці 2.1.

При складанні квартальних звітів проводиться порівняння залишків по дебету та кредиту рахунка 79. Якщо кредитовий оборот перевищує дебетовий, підприємство отримує нерозподілений прибуток поточного року, який відображається в пасиві «Балансу підприємства».

Якщо дебетове сальдо по рахунку 79 перевищує кредитне сальдо, що свідчить про більші витрати підприємства порівняно з прибутком, то суму збитку поточного року відображають у пасиві «Балансу підприємства». Однак ця сума записується в дужках, що вказує на її віднімання при підсумовуванні балансу.

Таблиця 2.1

Субрахунки до рахунку 79 «Фінансові результати»

№ субрахунку	Назва субрахунку	Характеристика
791	"Результат операційної діяльності"	Визначається прибуток (збиток) від операційної діяльності підприємства. За кредитом субрахунку відображається в порядку закриття рахунків сума доходів від реалізації готової продукції, товарів, робіт, послуг та від іншої операційної діяльності (рахунки 70 "Доходи від реалізації", 71 "Інший операційний дохід"), за дебетом – сума в порядку закриття рахунків обліку собівартості реалізованої готової продукції, товарів, робіт, послуг, адміністративних витрат, витрат на збут, інших операційних витрат (90 "Собівартість реалізації", 92 "Адміністративні витрати", 93 "Витрати на збут", 94 "Інші витрати операційної діяльності").
792	"Результат фінансових операцій"	Визначається прибуток (збиток) від фінансових операцій підприємства. За кредитом субрахунку відображається списання суми в порядку закриття рахунків обліку доходів від участі в капіталі та інших фінансових доходів, за дебетом – списання фінансових витрат з рахунків 95 "Фінансові витрати" та 96 "Витрати від участі в капіталі".
793	"Результат іншої звичайної діяльності"	Визначається прибуток (збиток) від іншої звичайної діяльності підприємства. За кредитом субрахунку відображається списання сум в порядку закриття рахунків обліку доходів від інвестиційної діяльності та іншої звичайної діяльності підприємства, за дебетом – списання витрат з рахунку 97 "Інші витрати".

Кінцевий фінансовий результат – чистий прибуток (збиток) обчислюється як різниця між доходами та витратами підприємства за звітний період.

Типові кореспонденції з обліку фінансових результатів наведено в Додатку Б.

Схему проводок, за якими в обліку відображаються доходи та витрати підприємства та визначається фінансовий результат, можна представити наступним чином (рис. 2.4).

Після закриття рахунку 79, що відображає фінансовий результат, його сальдо стає нульовим. Використання прибутку за звітний період фіксується на рахунку 443 «Прибуток використаний у звітному періоді», який є активним. На дебеті цього рахунку відображається розподіл прибутку між власниками (нарахування дивідендів), відрахування у резервний капітал та інші напрямки використання, а на кредиті – списання використаного прибутку на рахунок 441 або 442, якщо сума використаного прибутку перевищує залишок на рахунку 441.

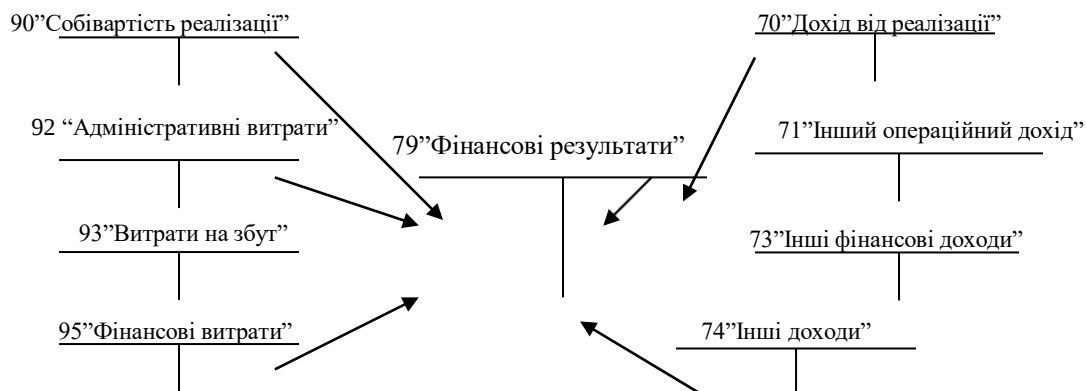

Рис. 2.4. Схема кореспонденцій рахунків визначення фінансових результатів

У процесі формування фінансових результатів в ході поточного управління виділяють кілька ключових етапів:

- визначення необхідного розміру фінансових результатів з урахуванням цілей підприємства;
- аналіз поточного стану та виявлення найсуттєвіших зовнішніх і внутрішніх факторів, що вплинули на зміни результатів;

- розрахунок планових або прогнозних фінансових результатів, що найбільш точно відповідають цільовим показникам;
- розробка конкретних заходів для досягнення запланованих значень;
- моніторинг виконання всіх етапів і внесення корективів в процесі реалізації заходів.

Таким чином, достовірне визначення фінансового результату в бухгалтерському обліку гарантується через застосування загальноприйнятих принципів визнання доходів, витрат і їх розподілу за звітними періодами.

Отже, можна зробити висновок, що звіт про фінансові результати дозволяє користувачам, як зовнішнім, так і внутрішнім, оцінити діяльність підприємства в минулому, його прибутковість, можливості ефективного використання ресурсів або рівень ризику, пов'язаного з недосагненням очікуваної рентабельності. Якщо підприємство орієнтоване на швидкий розвиток, збільшення обсягів продажів, завоювання частки ринку і максимізацію прибутку, то основною метою формування фінансових результатів є досягнення високих темпів їх зростання. Водночас, якщо підприємство намагається стабілізувати свою діяльність, прагнучи до мінімального рівня рентабельності або просто беззбиткової діяльності, управління фінансовими результатами має бути спрямоване на забезпечення суми, яка гарантує поточну платоспроможність.

2.3 Удосконалення обліку фінансових результатів підприємства

Однією з характерних особливостей економіки України є кризовий стан, що обумовлює постійні зміни. Вагомі економічні перетворення вимагають змін в якісних аспектах в обліку фінансових результатів.

На сьогодні питання обліку фінансових результатів є надзвичайно важливим як для господарюючих суб'єктів, адже кінцеві результати діяльності підприємства впливають на його економічну ситуацію.

Фінансовий результат діяльності підприємства виступає як облікова, економічна та об'єднуюча категорія. Як облікова категорія, фінансовий результат є наслідком порівняння доходів від господарської діяльності і витрат, понесених для їх отримання за певний період.

Як економічна категорія, фінансовий результат відображає прибуток, що є результатом перетворення доданої вартості, яка в свою чергу є результатом авансованого капіталу.

Об'єднуюча категорія узагальнює ці дві сфери, трактуючи фінансовий результат як зміну власного капіталу суб'єкта господарювання за звітний період, що є результатом господарських операцій і подій, які не пов'язані безпосередньо з власним капіталом підприємства.

Для покращення організації обліку та підвищення інформативності даних про фінансові результати доцільно узагальнювати облікову інформацію в окремих регістрах – аналітичних відомостях про фінансові результати. Це дозволить накопичувати дані про фінансові результати за різними видами діяльності: операційною, фінансовою, іншою звичайною та надзвичайною.

З огляду на те, що на порядок формування та облік складових фінансового результату підприємств (доходів і витрат) впливають такі фактори, як технологічні процеси та організація облікових процедур на різних етапах виробництва, можна визначити кілька основних завдань для організації обліку фінансових результатів:

- забезпечення повного документального підтвердження витрат виробництва та загальновиробничих витрат з метою забезпечення прозорості розподілу витрат між різними видами готової продукції;

- формування в бухгалтерському обліку інформації про витрати виробництва за статтями калькуляції та елементами витрат для повного відображення їх у фінансовій звітності.

Організація обліку фінансових результатів повинна бути орієнтована на групування інформації відповідно до управлінських потреб. Витрати, які складають

значну частину загальних операційних витрат підприємства (адміністративні витрати, витрати на збут), можуть стати важливим інструментом для покращення фінансових результатів підприємства.

Фінансовий результат є складною та багатовимірною категорією. Інформація про результати діяльності підприємства відображається у фінансових звітах, які є загальнодоступними для визначення рівня ліквідності, платоспроможності та фінансової стійкості підприємства.

Наразі існують проблеми з чіткою класифікацією фінансових результатів. Різні підходи до класифікації фінансових результатів за різними ознаками містять суперечності, навіть на законодавчому рівні.

Важливим недоліком Плану рахунків бухгалтерського обліку є недостатня увага до інвестиційної діяльності. Зокрема, рахунок 79 «Фінансові результати» не має субрахунків для відображення результатів інвестиційної діяльності. В цілому, в Плані рахунків немає окремих рахунків для обліку операцій, пов'язаних з інвестиціями. Тому доцільно було б додати до Плану рахунків окремий субрахунок 794 «Результат інвестиційної діяльності».

Для покращення та підвищення ефективності обліку фінансових результатів можна виділити кілька напрямів вдосконалення (рис. 2.5.).

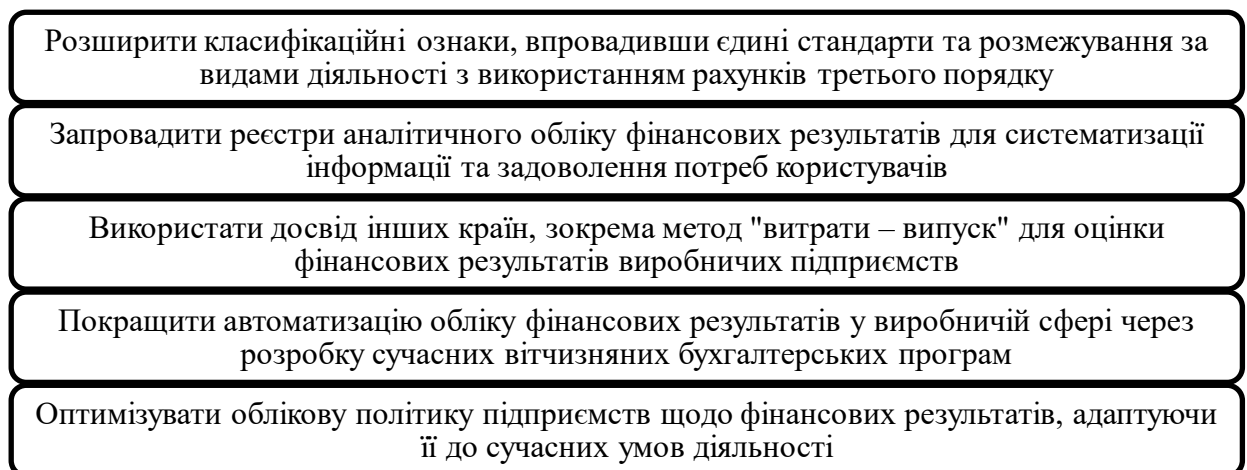

Рис. 2.5. Напрями вдосконалення обліку фінансових результатів ТОВ «Карпати Кріплення»

Одним із шляхів удосконалення обліку фінансових результатів виробничих підприємств є запозичення практик з зарубіжного досвіду. Наприклад, в обліковій практиці деяких країн для визначення фінансового результату використовують метод «витрати – випуск». Згідно з цим методом фінансовий результат розраховується шляхом порівняння суми понесених витрат з отриманими доходами.

Для обліку та узагальнення інформації про фінансові результати діяльності підприємства застосовується рахунок «Зведений рахунок фінансових результатів». Це активно-пасивний рахунок, на якому по кредиту відображаються суми доходів, а по дебету – витрати. Якщо сума доходів (оборот по кредиту) перевищує витрати (оборот по дебету), фінансовий результат характеризується прибутком. У протилежному випадку, коли витрати (оборот по дебету) перевищують доходи (оборот по кредиту), компанія матиме збиток. Наприкінці звітного періоду рахунки доходів і витрат закриваються шляхом списання їх оборотів на рахунок «Зведений рахунок фінансових результатів».

Згідно з чинним Планом рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань та господарських операцій, фінансові результати формуються по окремих видах діяльності, кожен з яких має специфічні доходи та витрати. Принцип нарахування та відповідності доходів і витрат, в поєднанні з детальною класифікацією даних, створює зручну систему для складання фінансової звітності, що є максимально зрозумілою для прийняття управлінських рішень.

У сучасних умовах залишається проблемою невідповідність класифікації видів діяльності та субрахунків для обліку доходів, витрат і фінансових результатів, на яких вони формуються.

Недоліком існуючої моделі формування фінансового результату в Плані рахунків є те, що на субрахунках 791 «Результат операційної діяльності» та 792 «Результат фінансових операцій» фактично об'єднані два види діяльності підприємства: на субрахунку – основна та інша операційна діяльність, а на

субрахунку 792 – фінансова діяльність. З огляду на це, необхідно внести доповнення до робочого Плану рахунків підприємства.

Згідно з НП(С)БО 1 у статті «Інші доходи» відображається дохід від реалізації фінансових інвестицій, неопераційних курсових різниць та інших доходів, що виникають, але не пов'язані з операційною діяльністю підприємства. Тобто, на субрахунку 793 «Результат іншої звичайної діяльності» частково відображаються доходи і витрати від інвестиційної діяльності.

Для точнішого визначення обсягу та ефективності інвестицій, можна поділити інвестиційну діяльність на основну інвестиційну діяльність і іншу інвестиційну діяльність, а також деталізувати ці дані на субрахунках третього порядку рахунку 793.

Загалом, назва субрахунків рахунку 79 «Фінансові результати» має на меті відображення кінцевого результату кожного виду діяльності: операційної, фінансової та іншої. Після того, як доходи і витрати кожного виду діяльності будуть зафіксовані на відповідних субрахунках рахунку 79, потрібно визначити різницю між ними та закрити її на рахунку 44 «Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)».

Інформаційні технології мають вирішальне значення для досягнення поставлених цілей та реалізації стратегічних завдань, як у поточній, так і в майбутній діяльності.

Інформаційні технології визначаються як організована сукупність інформаційних процесів, що використовують обчислювальну техніку для забезпечення високої швидкості обробки даних, оперативного пошуку інформації, її дистрибуції та доступу до джерел незалежно від їх місцезнаходження.

Повна автоматизація процесу збору, реєстрації, передачі та обробки облікової інформації трансформує традиційний підхід до документування й інвентаризації на підприємствах. Важливим елементом у системі комп'ютеризації документообігу є застосування електронного цифрового підпису, що забезпечує неможливість підробки підпису без знання секретного ключа.

Для обліку фінансових результатів та ведення обліку всієї діяльності на підприємстві можуть використовуватися нові технології обробки інформації.

Універсальні комп'ютерні системи, розроблені спеціалізованими компаніями, які включають програми для одного користувача (локальні). Облік витрат ведеться за синтетичними рахунками другого, третього та вищого порядку, при цьому аналітичний облік не здійснюється. Такі програми можуть формувати облікову інформацію як на паперових носіях, так і в електронних файлах, які можуть бути оброблені аудиторськими програмами. Формування проводок відбувається автоматично, що дозволяє створювати зведені реєстри по кожній калькуляційній одиниці за статтями витрат. Під час тестування таких програм рівень аудиторського ризику є низьким, а здатність до виправлення та виявлення помилок досить висока. Це робить ці бухгалтерські програми найбільш прийнятними для тестування, обробки та збору аудиторських доказів. Загальний аудиторський ризик для таких програм є середнім.

Складні багаторівневі бухгалтерські комп'ютерні системи, розроблені спеціалізованими компаніями. До таких програмних продуктів відносяться мережеві (глобальні) системи з використанням технологій Інтернет, що включають складні SQL-запити. Це дозволяє виконувати великий обсяг операцій з мінімальними часовими витратами. У таких КІС є розвинена система внутрішнього контролю, що працює через діалогові вікна під час ведення, обробки та формування облікової інформації. Облік витрат та калькулювання собівартості проводиться за окремими статтями витрат на аналітичних рахунках з подальшим виведенням підсумкових оборотів на синтетичних рахунках. Закриття витратних рахунків та архівування даних здійснюється автоматично. Аудитор має змогу порівнювати планові калькуляції з фактичними даними. Ризик виникнення помилок в таких системах вважається низьким.

Використання сучасних комп'ютерних технологій для автоматизації обліку та управління на підприємствах має свої переваги та недоліки. До переваг можна

віднести значне полегшення роботи бухгалтерів, зниження трудомісткості операцій, зменшення кількості помилок при складанні первинних документів та зведених облікових реєстрів, а також можливість терміново отримувати необхідну інформацію.

Розробка облікової політики займає важливе місце в обліку фінансових результатів діяльності виробничих підприємств і потребує постійного вдосконалення. Політика в частині фінансових результатів має велике значення для ефективної організації бухгалтерського обліку, оскільки правильність, обґрунтованість та детальна організація обліку доходів і витрат є ключовими для прийняття управлінських рішень, визначення результатів діяльності підприємства комунальної форми власності та подальшого вдосконалення його роботи.

Облікова політика підприємства складається з організаційних, методичних та технічних аспектів (складових). Кожна складова політики включає відповідні об'єкти, за якими існують альтернативні варіанти – елементи (табл. 2.2).

Таблиця 2.2

Вдосконалення елементів облікової політики щодо фінансових результатів

Елементи облікової політики	Можливі варіанти	Примітки
Методи оцінювання ступеня виконання операцій з надання послуг	Аналіз виконаних робіт 2. Визначення частки обсягу наданих послуг на певну дату від загального обсягу запланованих послуг 3. Оцінка питомої ваги витрат, понесених у процесі надання послуг, у загальній прогнозованій вартості таких витрат.	Під час вибору стратегії максимізації прибутку" доцільно передбачити положення, що сприятимуть зниженню витрат та підвищенню доходів. Додаткове збільшення доходів на певну дату може бути забезпечене шляхом коригування оцінки обсягу наданих послуг. Конкретний підхід підприємство визначає самостійно.
Методи розрахунку виробничої собівартості продукції (робіт, послуг)	Визначаються підприємством індивідуально.	

Продовження табл. 2.2

Склад і перелік змінних та постійних загальновиробничих витрат		
Частота визначення фінансових результатів	Щомісяця Щороку	

Запропоновані заходи з удосконалення обліку фінансових результатів спрямовані на покращення існуючої системи бухгалтерського обліку, які здатні забезпечити надання повної та оперативної інформації про фінансові результати та сприяти впровадженню ефективної системи управління ними на підприємстві.

Висновки до розділу 2

В ТОВ «Карпати Кріплення» організація бухгалтерського обліку ґрунтується на принципах прозорості, точності та відповідності чинним нормативним вимогам.

Забезпечення правильної організації обліку фінансових результатів підприємства є важливим фактором для підтримки стабільності та розвитку бізнесу, оскільки дозволяє своєчасно реагувати на фінансові зміни та забезпечує ефективне управління ресурсами.

Фінансовий результат визначається для кожного звітного періоду на рахунку 79 «Фінансові результати», який є фінансово-результативним та активним/пасивним. На кредиті цього рахунка накопичуються доходи підприємства, отримані протягом звітного періоду від усіх видів діяльності та списані з рахунків класу 7. На дебеті відображаються витрати підприємства, списані з рахунків класу 9.

Кінцевий фінансовий результат визначається шляхом порівняння оборотів за кредитом і дебетом рахунка 79 «Фінансові результати». Сальдо цього рахунка при його закритті списується на рахунок 44 «Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)». Якщо оборот по кредиту перевищує дебетовий, то підприємство отримало

нерозподілені прибутки за звітний період, і навпаки, якщо дебетовий оборот більший за кредитовий, підприємство зазнало збитки.

Фінансовий результат є складною і багатовимірною категорією. Інформація про результати діяльності відображається у фінансових звітах підприємства і є доступною для визначення рівня ліквідності, платоспроможності та фінансової стійкості.

Для покращення обліку фінансових результатів доцільно: на законодавчому рівні закріпити сутність поняття «фінансові результати», уточнити перелік показників, що їх характеризують; розширити перелік класифікаційних ознак; запровадити єдині класифікаційні ознаки та розмежувати їх за видами діяльності із використанням рахунків третього порядку; а також впровадити реєстри аналітичного обліку фінансових результатів для узагальнення облікової інформації, що дозволить задовольнити інформаційні потреби різних користувачів.

РОЗДІЛ 3

ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА АУДИТУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ПІДПРИЄМСТВА ТА ШЛЯХИ ЙОГО УДОСКОНАЛЕННЯ

3.1 Методологічні засади використання інформаційних джерел для аудиту фінансових результатів та забезпечення достовірності інформаційної бази для формування ефективної моделі аудиту на підприємстві

Методологічні засади використання інформаційних джерел для аудиту фінансових результатів та забезпечення достовірності інформаційної бази для формування ефективної моделі аудиту на підприємстві є важливою частиною сучасної аудиторської практики.

Правильне використання інформаційних джерел не лише дозволяє забезпечити високий рівень точності та надійності фінансової звітності, а й сприяє побудові ефективної та обґрунтованої системи аудиту, що в свою чергу допомагає підприємствам досягати своїх стратегічних цілей.

Інформаційні джерела для аудиту фінансових результатів можна поділити на категорій: внутрішні та зовнішні.

Внутрішні джерела включають бухгалтерську звітність, документи підприємства (контракти, рахунки, платіжні доручення, накази тощо), системи обліку та управлінські звіти. Зовнішні джерела охоплюють різноманітні економічні та фінансові публікації, нормативно-правові акти, дані органів статистики, а також інформацію від партнерів і контрагентів підприємства. Внутрішні джерела інформації для аудиторської перевірки представлені на рис. 3.1.

Зовнішні джерела для аудиту фінансових результатів включають нормативно-правові акти, що регулюють бухгалтерський облік і фінансову звітність (закони, податкові кодекси, стандарти обліку – НП(С)БО або МСФЗ), дані державних органів (податкової служби, статистичних управлінь, фондових бірж), інформацію

фінансових установ (банків, кредитних організацій, аудиторських компаній), ринкові аналітичні звіти, а також зовнішню фінансову звітність контрагентів і конкурентів, що дозволяє оцінити відповідність показників підприємства галузевим тенденціям.

Для аудиту важливими є не лише самі джерела, а й здатність правильно їх інтерпретувати, виявляючи будь-які невідповідності чи маніпуляції, які можуть свідчити про порушення чи неточності у фінансовій звітності.

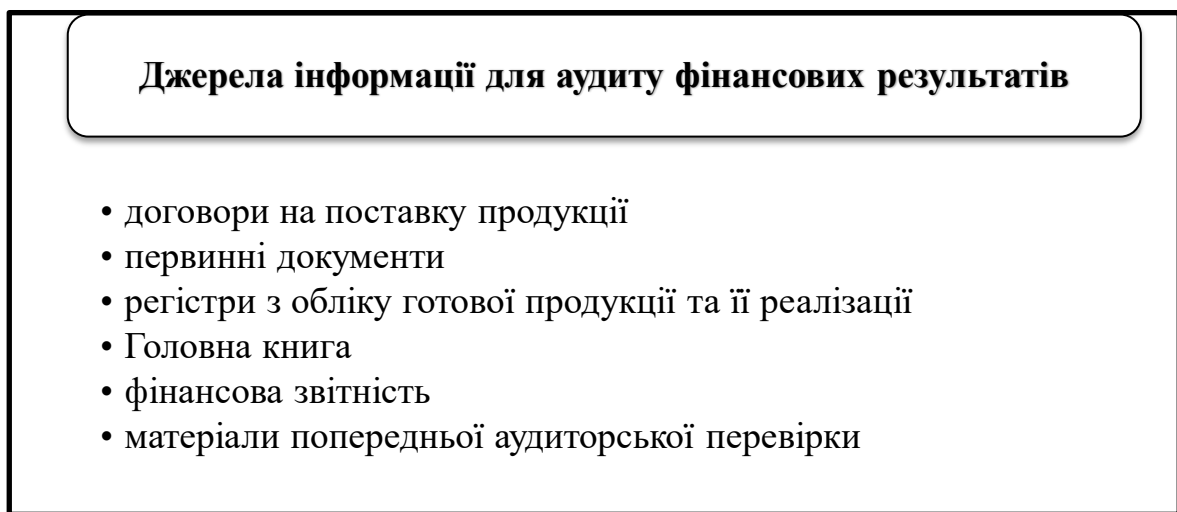

Рис. 3.1. Внутрішні джерела інформації для аудиторської перевірки

Для аудиту важливими є не лише самі джерела, а й здатність правильно їх інтерпретувати, виявляючи будь-які невідповідності чи маніпуляції, які можуть свідчити про порушення чи неточності у фінансовій звітності.

У процесі аудиту важливо керуватися кількома основними принципами:

- **достовірність інформації:** джерела, що використовуються для аудиту, повинні бути надійними, перевіреними та відповідати вимогам законодавства;
- **цілісність та незалежність:** інформація повинна надаватися без будь-яких змін чи спотворень, що гарантує її об'єктивність;

- прозорість: для забезпечення зрозумілості результатів аудиту необхідно використовувати таку інформацію, яка дозволяє чітко відтворити обсяг, зміст та ефективність фінансових операцій підприємства;

- актуальність: для коректного формування моделі аудиту важливо мати інформацію, яка відображає реальний стан підприємства на момент аудиту.

Основна мета аудиту – перевірка правильності розрахунку та відображення фінансових результатів у звітності підприємства.

Головні завдання аудиту фінансових результатів:

- перевірка повноти відображення доходів у бухгалтерському обліку та фінансовій звітності;

- контроль дотримання встановленого порядку формування фінансових результатів;

- оцінка відповідності фінансових результатів обліковій політиці підприємства;

- переконання в належності відображених прибутків або збитків підприємству (виявлення фіктивних доходів або реалізації);

- перевірка правильності оцінки доходів і витрат у бухгалтерському обліку;

- контроль дотримання законодавчих та нормативних вимог щодо обліку операцій, що формують фінансові результати;

- аналіз відповідності політики підприємства щодо визначення фінансових результатів (зокрема, при створенні резерву сумнівних боргів тощо);

- перевірка дотримання звітного періоду при відображенні фінансових результатів.

Достовірність фінансових результатів є основою для прийняття рішень не тільки внутрішнім менеджментом підприємства, а й зовнішніми користувачами, зокрема інвесторами, кредиторами та регулюючими органами. Щоб забезпечити достовірність результатів, необхідно впроваджувати системи контролю та ревізії на всіх етапах обробки фінансової інформації.

Використання надійних інформаційних джерел дозволяє аудитором оцінити, наскільки адекватно підприємство відображає свої фінансові операції у звітності. Інформаційні джерела повинні забезпечити аудитору можливість здійснити перевірку первинних документів, встановити відповідність проведених операцій бухгалтерським стандартам та міжнародним нормам фінансової звітності.

Модель аудиту на підприємстві повинна базуватися на чітко визначених критеріях оцінки фінансових результатів та ретельному аналізі інформаційної бази. Для цього необхідно:

- розробити методи збору, обробки та аналізу даних, що дозволяють виявити будь-які невідповідності чи ризики;
- встановити критерії для оцінки якості та достовірності інформаційних джерел, що використовуються в аудиторських процедурах;
- використовувати автоматизовані системи для обробки фінансових даних, що значно підвищить швидкість та точність аудиту;
- проводити навчання та підвищення кваліфікації аудиторів, щоб забезпечити максимальну ефективність та відповідність актуальним вимогам;
- оцінювати ризики та вплив зовнішніх факторів на фінансові результати підприємства.

Незважаючи на численні переваги, використання інформаційних джерел в аудиті може стикатися з певними проблемами. Серед основних можна виділити:

- нестача достовірних даних: у деяких випадках підприємства можуть не надати всі необхідні документи або інформація може бути неактуальною;
- відсутність автоматизації: традиційні методи збору та обробки даних можуть бути неефективними та занадто трудомісткими;
- можливі маніпуляції з даними: існує ризик фальсифікації або маніпуляцій з інформацією для покращення фінансових результатів;

– зміни в законодавстві: постійні зміни в національному та міжнародному фінансовому законодавстві можуть ускладнити роботу аудиторів та вимагати постійного оновлення знань.

Методологічні засади використання інформаційних джерел для аудиту фінансових результатів є важливим елементом у забезпеченні достовірності фінансової звітності підприємства.

Правильне використання цих джерел дозволяє забезпечити ефективність аудиторських перевірок та підвищити рівень довіри до фінансових результатів підприємства з боку зацікавлених сторін. Водночас необхідно враховувати різні ризики та труднощі, пов'язані з обробкою інформації, що підвищує важливість постійного вдосконалення методів аудиту та удосконалення інформаційних технологій у цьому процесі.

3.2 Специфіка організації і методики аудиту фінансових результатів ТОВ «Карпати Кріплення»

Аудит господарської діяльності, включаючи фінансові результати, передбачає аналіз господарських операцій та оцінку умов функціонування підприємства, зафіксованих у фінансовій звітності та системі бухгалтерського обліку.

Під час перевірки аудитори дотримуються встановлених критеріїв, зокрема при оцінці фінансової звітності, особливо Звіту про фінансові результати, що потребує правильного вибору методів оцінювання.

Основними критеріями є доречність, повнота, законність, об'єктивність, обачність і послідовність.

Зовнішній аудит фінансових результатів спрямований на перевірку та підтвердження реальності й достовірності показників Звіту про фінансові результати та їх використання.

Важливу роль відіграє методика аудиту достовірності фінансової та податкової звітності на основі бухгалтерських даних і аналізу окремих статей Звіту про фінансові результати підприємства.

Аудитор повинен перевірити коректність відображення в бухгалтерському обліку та фінансовій звітності доходів, витрат і загальних фінансових результатів підприємства (Доходи – Витрати = Прибуток або Витрати – Доходи = Збиток) [32].

Викривлена або ненадійна інформація щодо фінансових результатів може призвести до помилкових управлінських рішень.

Під час аудиту необхідно переконатися, що Звіт про фінансові результати складений відповідно до основних вимог річної звітності: всі операції зареєстровані, відповідають реальності, враховані в правильному періоді, оцінені належним чином, стосуються безпосередньо підприємства та правильно відображені у фінансовій звітності [39].

Інформаційними джерелами для аудиту є Журнали-ордери № 11, 12, відомість № 16 або відповідні машинограми у разі використання комп'ютерної форми обліку, де за кредитом рахунків фіксується надходження доходу, а за дебетом – відповідні суми непрямих податків (ПДВ).

На основі аналізу літературних джерел [40-49] встановлено, що аудит фінансових результатів охоплює кілька ключових етапів:

1. Аналіз доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг).
2. Оцінка собівартості реалізованої продукції.
3. Розрахунок валового прибутку (збитку) як різниці між чистим доходом і собівартістю реалізованої продукції.
4. Перевірка правильності відображення статей «Інші операційні доходи» та «Інші операційні витрати».
5. Визначення прибутку від операційної діяльності, що включає основну діяльність підприємства та інші операції, які не є інвестиційною чи фінансовою діяльністю. Він розраховується як алгебраїчна сума валового

прибутку (збитку), інших операційних доходів, адміністративних витрат, витрат на збут та інших операційних витрат.

6. Аналіз інших фінансових доходів, зокрема доходу від участі в капіталі та інших джерел.

7. Визначення прибутку до оподаткування, який складається з прибутку (збитку) від основної діяльності, фінансових та інших доходів, а також фінансових та інших витрат.

8. Розрахунок чистого прибутку як різниці між фінансовим результатом до оподаткування та сумою податку на прибуток.

Крім того, аудит фінансових результатів поділяється на кілька рівнів контролю:

- внутрішній аудит, який передбачає перевірку дотримання законодавчих вимог, збереження державного майна, забезпечення достовірності фінансової звітності та рекомендації щодо вдосконалення внутрішнього контролю;

- внутрішній контроль, що включає оцінку ризиків, ефективності фінансового контролю, виявлення недоліків у процесах і процедурах;

- зовнішній аудит, спрямований на незалежну перевірку фінансових результатів підприємства та оцінку ефективності попередніх рівнів контролю [50].

Після отримання необхідної інформації про підприємство на етапі попереднього планування аудитор приступає до розробки загального плану аудиту.

Цей документ має організаційно-методологічний характер і визначає основні етапи аудиторського процесу, упорядковані в логічній послідовності. Він містить перелік запланованих робіт, терміни їх виконання, відповідальних осіб та інші важливі аспекти.

Планування здійснюється з урахуванням специфіки бізнесу, особливостей ведення бухгалтерського обліку та внутрішнього контролю, оцінених ризиків і рівня суттєвості. Також передбачена координація роботи, контроль і супровід

діяльності асистентів аудитора, експертів та інших залучених спеціалістів, які не є аудиторами.

Під час розробки загального плану аудиту аудитор повинен враховувати такі аспекти [41]:

- розуміння бізнесу клієнта: оцінка основних факторів, що впливають на діяльність підприємства, його ключових характеристик, організаційної структури, виробничих і фінансових процесів. Аудитор також має враховувати зміни, які могли відбутися з часу попередньої перевірки, а також розподіл обов'язків між керівництвом підприємства;

- оцінка системи бухгалтерського обліку та внутрішнього контролю: аналіз методології та принципів обліку, що застосовуються на підприємстві, можливих змін в обліковій політиці та їх наслідків. Аудитор повинен використати свої знання в цій сфері для оцінки надійності внутрішнього контролю та проведення незалежних аудиторських процедур;

- визначення ризиків і рівня суттєвості: оцінка ефективності внутрішнього контролю, його здатності попереджати та виявляти помилки.

Визначення ризику невиявлення суттєвих помилок у звітності, що може вплинути на процедури аудиту. Також слід оцінити складні бухгалтерські операції, особливо ті, що базуються на суб'єктивних рішеннях бухгалтера, і встановити рівень суттєвості помилок для різних видів операцій, враховуючи ймовірність їх виникнення на основі попередніх перевірок;

- обсяг, строки та повнота аудиторських процедур: оцінка можливості оперативного коригування напрямів аудиту, вплив інформаційних технологій на процес перевірки, а також взаємодія з внутрішніми аудиторами підприємства та її потенційний вплив на процедури зовнішнього аудиту;

- координація, управління та контроль: залучення до аудиту інших аудиторів чи аудиторських компаній, співпраця з експертами та спеціалістами, які не є аудиторами, розташування підрозділів підприємства, а також формування

аудиторської команди з урахуванням кваліфікації та досвіду виконавців і розподіл між ними обов'язків;

- додаткові аспекти: можливість внесення змін до аудиторської програми на завершальному етапі перевірки з метою оцінки безперервності діяльності підприємства, передбачаючи його подальше функціонування, а також питання, що потребують особливої уваги аудитора, зокрема відносини компанії з пов'язаними особами.

Важливим етапом роботи аудитора під час аналізу фінансових результатів діяльності підприємства та пов'язаних з ними операцій обліку доходів і витрат є оцінка надійності системи внутрішнього контролю.

Аудитор повинен переконатися, що контрольні механізми клієнта забезпечують досягнення таких цілей:

- господарські операції, пов'язані з обліком доходів і витрат, здійснюються відповідно до вказівок керівництва як загалом, так і в конкретних випадках;

- усі операції, що підтверджують виникнення доходів і витрат, відображені в бухгалтерському обліку у правильних сумах, на відповідних рахунках і в тому періоді, коли вони були здійснені, відповідно до облікової політики підприємства;

- зафіксовані в обліку дані щодо доходів, витрат і фінансових результатів відповідають записам у регістрах обліку, Головній книзі та фінансовій звітності.

Слід враховувати, що система бухгалтерського обліку підприємства вважається ефективною, якщо під час фіксації господарських операцій дотримуються таких вимог:

- операції відображаються в обліку у відповідному періоді їх здійснення;
- суми операцій зафіксовані правильно;
- операції відображені на бухгалтерських рахунках згідно з чинними нормативними вимогами та обліковою політикою підприємства;
- враховані всі суттєві деталі операцій, що мають значення для обліку і звітності;

– мінімізовано ризик зловживань.

Якщо на підприємстві діє система внутрішнього контролю, перед початком аудиту необхідно перевірити її ефективність, визначити рівень довіри до неї та виявити слабкі місця. За підсумками такої перевірки встановлюється обсяг вибірки, рівень відхилень і аудиторський ризик.

У разі ефективного функціонування внутрішнього контролю доходів і витрат обсяг перевірки можна суттєво скоротити. Для цього доцільно застосовувати тести внутрішнього контролю доходів і витрат, розроблені провідними науковцями та сертифікованими аудиторами України.

Розпочинаючи перевірку правильності обліку фінансових результатів підприємства, аудитору варто аналізувати їх у контексті відповідних форм звітності. Зокрема, при перевірці балансу слід звернути увагу на статті незавершеного виробництва, готової продукції та товарів, враховуючи товарно-транспортні витрати, витрати та доходи майбутніх періодів.

У процесі аналізу звіту про фінансові результати необхідно детально оцінити всі статті доходів і витрат, особливо собівартість реалізованої продукції.

Оскільки основними результатами діяльності підприємства можуть бути готова продукція, товари, роботи або послуги (або всі разом), виникає необхідність у детальнішій перевірці доходів і витрат.

Закордонний досвід свідчить, що під час аудиторської перевірки часто застосовується підхід, заснований на аналізі окремих бізнес-циклів (наприклад, цикл закупівель або цикл отримання доходу), який також можна використовувати за потреби.

Проте пропонується інший підхід: аудит звітності можна зобразити у вигляді піраміди, де на вершині розміщується стаття звітності, а в основі – конкретна господарська операція.

Така методика є більш актуальною для вітчизняної аудиторської практики та представлена на рис. 3.2.

Рис. 3.2 Загальна схема аудиторської перевірки даних фінансової звітності

Сформовано автором на основі джерел [42; 47-48]

Спираючись на цю схему та адаптуючи її до специфіки обліку доходів і витрат підприємства, можна визначити такий порядок проведення аудиторської перевірки:

Перший рівень:

1. Аналіз порівнянності показників фінансової звітності з метою оцінки повноти відображення доходів і витрат підприємства, використовуючи аналітичні методи (критерієм може бути рекомендована Міністерством фінансів України таблиця порівнянності показників фінансової звітності).

2. Дослідження динаміки доходів і витрат за допомогою методів економічного аналізу для виявлення можливих відхилень та незвичних тенденцій, що можуть свідчити про неточності в обліку або шахрайство. Особливу увагу слід приділити статтям із несподіваними або незадовільними змінами.

Другий рівень:

1. Тестування синтетичного обліку доходів і витрат шляхом звірки оборотів у Головній книзі та регістрах бухгалтерського обліку (Журнали 5, 6).

Третій рівень:

1. Перевірка відповідності між синтетичним та аналітичним обліком доходів і витрат за допомогою зустрічної перевірки та аналізу правильності бухгалтерських записів.
2. Оцінка відповідності складу доходів і витрат вимогам П(С)БО 15 «Дохід» та П(С)БО 16 «Витрати», а також перевірка дотримання критеріїв їх визнання та класифікації.
3. Аналіз правильності формування собівартості реалізованої продукції та розподілу загальновиробничих витрат, які безпосередньо впливають на собівартість реалізації, із застосуванням аналітичних розрахунків і зустрічних перевірок.

Четвертий рівень:

1. Оцінка законності господарських операцій та підтвердження їх реального існування (перевірка договорів та відповідної документації).
2. Перевірка наявності первинних документів, що підтверджують доходи і витрати підприємства, а також правильності їх оформлення, із застосуванням документальних методів та зустрічної зв'язки.

На перших двох рівнях аудитор може спиратися на власний професійний досвід та використовувати вибіркові методи дослідження, що дозволяє прискорити й оптимізувати витрати на аудит. Водночас перевірку на третьому та четвертому рівнях слід проводити з максимальною деталізацією, що забезпечить більш ґрунтовний аналіз операцій, пов'язаних із обліком доходів і витрат підприємства.

Таким чином, ключове завдання аудитора – це визначення доходів і витрат у бухгалтерському обліку та фінансовій звітності за видами діяльності, що слугує основою для подальшого аналізу ефективності роботи підприємства та ухвалення обґрунтованих управлінських рішень.

Особливу увагу слід приділяти правильному співвіднесенню витрат із відповідними доходами, тобто перевіряти дотримання підприємством вимог

П(С)БО 15 «Дохід» і П(С)БО 16 «Витрати» щодо класифікації витрат і доходів за видами діяльності: операційною, фінансовою та інвестиційною.

Перевірку доходів можна поділити на кілька етапів залежно від їхнього виду, зокрема: аудит доходів від реалізації (рахунок 70), аудит інших операційних доходів (рахунок 71), аудит фінансових доходів (рахунки 72 і 73) та аудит інших доходів (рахунок 74).

Перед початком перевірки доходів від реалізації аудитор необхідно врахувати специфіку галузі підприємства, що перевіряється, а також ознайомитися з його внутрішнім регламентуючим документом – Наказом про облікову політику.

Подібно до аудиту доходів, під час перевірки витрат підприємства аудитор повинен зіставити дані фінансової звітності з інформацією в облікових регістрах і первинних документах. Також необхідно переконатися в належному документальному оформленні кожної операції, що призвела до виникнення витрат.

Важливим аспектом аудиту підприємства є перевірка точності та повноти формування фінансових результатів діяльності. Вона істотно відрізняється від перевірки балансових статей активів і зобов'язань, оскільки базується виключно на методах документального контролю. Якщо підприємство у звітному періоді зафіксувало отриманий прибуток, аудитор повинен оцінити коректність його нарахування та своєчасність сплати податку на прибуток.

У процесі аудиту фінансових результатів можуть бути виявлені типові порушення, зокрема:

- некоректне відображення доходів і витрат, що вплинуло на фінансовий результат;
- неправильне списання доходів і витрат або допущення арифметичних помилок у процесі їх списання;
- завищення витрат без підтвердження з метою зменшення оподатковуваного прибутку;
- неточне відображення суми прибутку або збитку у фінансовій звітності;

- помилки в розрахунку податку на прибуток і його несвоєчасна сплата;
- неправильне визначення звітного періоду при розрахунку фінансових результатів.

Серед ключових аспектів аналізу порядку формування фінансових результатів діяльності можна виділити такі напрями:

- оцінка зовнішніх факторів, що спричиняють викривлення реальних фінансово-господарських результатів;
- аналіз особистих мотивів посадових осіб, які можуть впливати на достовірність фінансової звітності;
- встановлення причин і мотивів приховування фактів недостовірного відображення фінансових результатів;
- виявлення методів маніпулювання фінансовою звітністю з метою викривлення реальних показників;
- розробка заходів для забезпечення точного та об'єктивного відображення фінансово-господарських результатів у звітності.

З урахуванням чинного законодавства, що регламентує формування та використання фінансових результатів, а також особливостей діяльності досліджуваного підприємства, доцільно здійснювати перевірку за видами діяльності підприємства: основною, фінансовою та інвестиційною.

Основним джерелом достовірної, об'єктивної та всебічної інформації про доходи, витрати та фінансові результати підприємства за звітний період є Звіт про фінансові результати.

Оцінка аудитора щодо достовірності чи недостовірності фінансової звітності повинна ґрунтуватися насамперед на зібраних у ході перевірки підтвердженнях. При цьому процес збору та аналізу аудиторських доказів має здійснюватися системно, що дозволяє забезпечити обґрунтованість висновків стосовно повноти та точності формування фінансових результатів підприємства.

Метою аудиту Звіту про фінансові результати є формування висновку про те, чи відповідає цей документ у всіх суттєвих аспектах чинним стандартам, що регламентують складання та подання фінансової звітності.

До основних завдань аудиторської перевірки показників Звіту про фінансові результати належать:

- перевірка достовірності та відповідності показників звіту даним Головної книги та реєстрів синтетичного й аналітичного обліку;
- аналіз взаємоузгодженості показників Звіту про фінансові результати з іншими формами звітності;
- порівняння даних річного звіту з квартальними формами;
- оцінка впливу подій, що сталися, на фінансові результати підприємства.

Аналіз даних Звіту про фінансові результати здійснюється за допомогою основних методів контролю, таких як формальна, аналітична, арифметична перевірка та перевірка за сутністю.

Формальна перевірка передбачає візуальний аналіз правильності заповнення всіх реквізитів звіту, виявлення несанкціонованих змін у формі документа, наявності необґрунтованих виправлень, підчисток та перевірку підписів.

Під час загального аналізу Звіту про фінансові результати аудитор має звернути увагу на правильність заповнення адресної частини документа (Додаток Б). Вид діяльності підприємства повинен відповідати тим, що зазначені у його статутних документах. Якщо певний вид діяльності підлягає ліцензуванню, необхідно перевірити наявність відповідної ліцензії та її термін дії. Запис у засновницьких документах про можливість здійснення будь-якої діяльності, не забороненої законодавством, не дає підприємству, наприклад, заснованому для виробництва харчових продуктів, права здійснювати операції з цінними паперами. Визначення виду діяльності є ключовим критерієм для правильного розподілу доходів і витрат між операційною, фінансовою та інвестиційною діяльністю.

Аналітична перевірка передбачає оцінку показників звіту шляхом аналізу їхніх ймовірних взаємозв'язків. Ця перевірка дозволяє виявити суттєві відхилення, а подальше їх дослідження за допомогою глибокого аналізу та наскрізних тестів допомагає виявити можливі помилки або порушення, що можуть призводити до викривлення фінансових даних.

Аудитор насамперед повинен зосередити увагу на тих розділах звіту, де рівень аудиторського ризику є найвищим, тобто там, де ймовірність шахрайства або помилок в обліку для даного клієнта є найбільшою. Виходячи з цього, він може визначити операції, що потребують детальнішої перевірки, а також ті, щодо яких можна покластися на надану клієнтом інформацію.

Арифметична перевірка дозволяє оцінити правильність розрахунків у Звіті про фінансові результати та виявити можливі помилки, приховані за некоректними арифметичними операціями. Крім того, важливо перевірити взаємозв'язок показників, їх відповідність даним Головної книги, зведеним регістрам синтетичного та аналітичного обліку, а також первинним документам.

У процесі аудиту та підтвердження достовірності фінансової інформації аудитор може зіткнутися з трьома можливими ситуаціями:

1. Дані звіту повністю відображають реальний фінансово-господарський результат підприємства.

2. Інформація у звіті викривлена через помилки в обліку, неправильне трактування законодавства або хибну інтерпретацію господарських операцій.

3. Викривлення інформації здійснене навмисно, тобто внаслідок цілеспрямованих дій працівників підприємства для спотворення фінансових результатів.

З огляду на зазначені ситуації можна виокремити основні напрями дослідження достовірності показників Звіту про фінансові результати ТОВ «Карпати Кріплення»:

- аналіз зовнішніх факторів, що впливають на діяльність підприємства та можуть спричиняти викривлення реальних фінансово-господарських результатів;
- дослідження особистих мотивів посадових осіб, відповідальних за фінансову та податкову звітність, які можуть впливати на достовірність відображених даних;
- визначення причин, що сприяють приховуванню недостовірної інформації у фінансовій та податковій звітності;
- аналіз психологічних факторів, які можуть виправдовувати маніпуляції з фінансовими показниками у звітності;
- виявлення методів, що використовуються для приховування невідповідності фактичних фінансових результатів заявленим у звітності;
- розробка заходів, спрямованих на підвищення точності та достовірності фінансової та податкової звітності.

Таким чином, на основі вищенаведеного пропонується здійснювати аудиторську перевірку Звіту про фінансові результати в ТОВ «Карпати Кріплення» у кілька етапів, а саме:

- перевірка повноти та достовірності визначення чистого доходу (виручки) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг);
- розрахунок валового прибутку (збитку);
- оцінка повноти та достовірності фінансового результату від операційної діяльності (прибутку або збитку);
- перевірка правильності визначення фінансового результату від звичайної діяльності до оподаткування;
- розрахунок фінансового результату від звичайної діяльності;
- оцінка повноти визначення чистого прибутку (збитку).

Для документального оформлення результатів аналізу Звіту про фінансові результати рекомендується використовувати аналітичні таблиці, які можуть бути складені як робочі документи аудитора.

Завершальним етапом аудиту є підготовка аудиторського звіту, основною метою якого є формування висновку щодо достовірності фінансової інформації, а також надання рекомендацій та порад щодо виправлення виявлених помилок і усунення недоліків.

Водночас процес аудиторської перевірки фінансової звітності не повинен обмежуватися лише стандартними аудиторськими процедурами. Аудитор має відповідально підходити до виконання своїх обов'язків, постійно вдосконалювати свою кваліфікацію, дотримуватися чинних правил, міжнародних стандартів аудиту та Кодексу етики професійних бухгалтерів.

Неефективне чи нераціональне проведення аудиту фінансових результатів може призвести до невиявлення спотворень та фальсифікацій у звітності, що, у свою чергу, може негативно позначитися на ухваленні управлінських рішень користувачами фінансової інформації.

Таким чином, запропоновані елементи методики аудиту фінансових результатів підприємства сприятимуть зниженню аудиторського ризику, підвищенню ефективності роботи аудитора, забезпечать чітке визначення проблем в обліку та дозволять сформулювати обґрунтований висновок щодо показників фінансово-господарської діяльності підприємства.

3.3 Шляхи удосконалення аудиту фінансових результатів підприємства з урахуванням міжнародних стандартів

Аудит фінансових результатів підприємства є важливим інструментом забезпечення достовірності фінансової звітності та підвищення ефективності управління фінансами. В умовах глобалізації та посилення конкурентного середовища особливої актуальності набуває вдосконалення аудиторських процедур відповідно до міжнародних стандартів аудиту (МСА).

Основними шляхами удосконалення аудиту фінансових результатів підприємства є такі напрями: гармонізація аудиторських процедур із міжнародними стандартами; використання сучасних технологій в аудиті; удосконалення методики оцінки ризиків; підвищення кваліфікації аудиторів та етичні стандарти; зміцнення контролю якості аудиту; підвищення прозорості аудиторської діяльності; врахування екологічних та соціальних ризиків у аудиті.

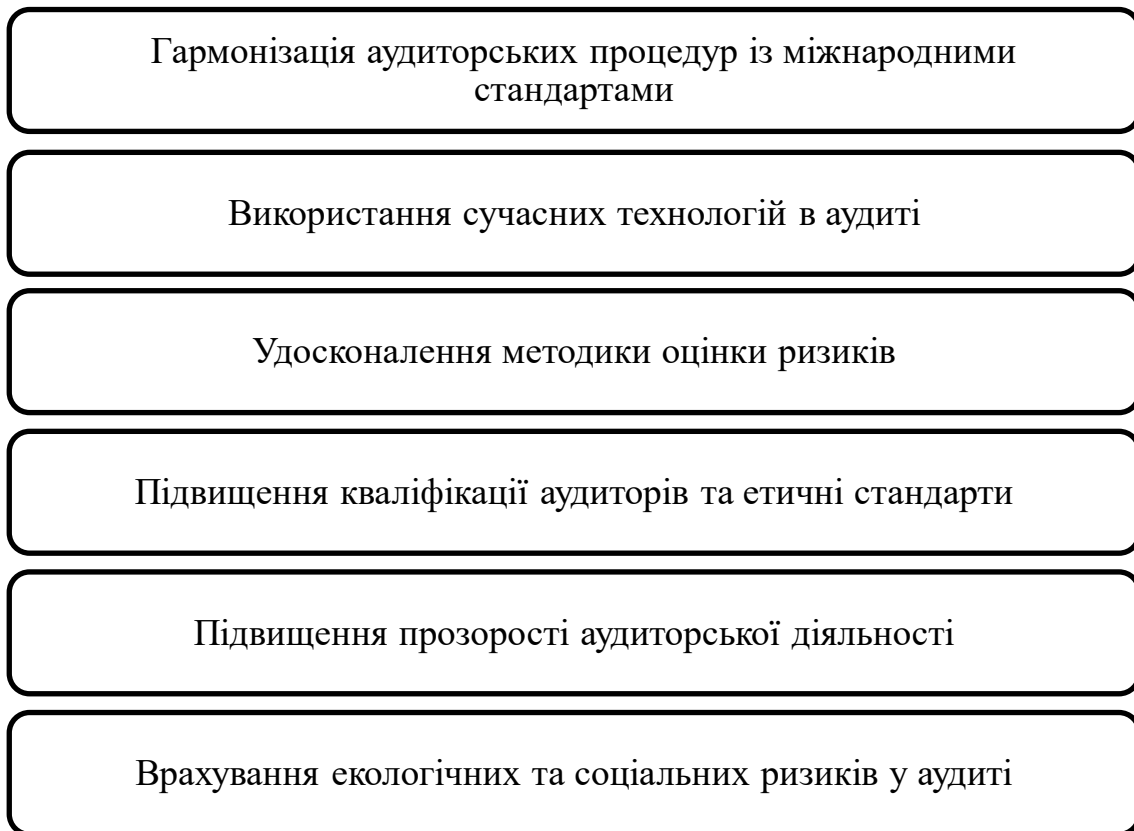

Рис. 3.3. Основні шляхи удосконалення аудиту фінансових результатів підприємства з урахуванням міжнародних стандартів

Сформовано автором на основі джерел [51-58]

Гармонізація аудиторських процедур із міжнародними стандартами передбачає забезпечення високої якості аудиторської перевірки. Для реалізації цього завдання необхідно:

- дотримуватися Міжнародних стандартів аудиту (ISA), зокрема МСА

200 «Загальні цілі незалежного аудитора та проведення аудиту відповідно до МСА», що визначає основні принципи проведення аудиту;

- використовувати МСА 315 «Ідентифікація та оцінка ризиків суттєвого викривлення шляхом розуміння суб'єкта господарювання та його середовища», що дозволяє ефективно оцінювати ризики викривлення фінансової звітності;

- застосовувати МСА 500 «Аудиторські докази» для підвищення якості збору, аналізу та оцінки доказів, що використовуються при перевірці фінансових результатів.

Вдосконалення аудиту фінансових результатів можливе за рахунок автоматизації та цифровізації аудиторських процесів:

- використання Big Data для аналізу фінансової звітності дозволяє зменшити ймовірність помилок та покращити якість аудиту;

- застосування програмного забезпечення для аудиту (Audit Command Language (ACL), IDEA, CaseWare) дозволяє швидше та ефективніше обробляти великі обсяги фінансових даних;

- використання штучного інтелекту та машинного навчання для виявлення аномалій у фінансовій звітності та оцінки ризиків.

Для вдосконалення методики оцінки ризиків для покращення аудиту фінансових результатів підприємства необхідно:

- запровадити процес оцінки ризиків відповідно до МСА 330 («Дії аудитора у відповідь на оцінені ризики»), що дозволить ефективніше визначати ризики суттєвого викривлення;

- використовувати ризик-орієнтований підхід, який передбачає концентрацію на найбільш ризикованих аспектах фінансової звітності;

- залучати аудиторські аналітичні процедури, що передбачені МСА 520 («Аналітичні процедури»), для оцінки динаміки фінансових показників та виявлення можливих відхилень.

Аудит фінансових результатів підприємства повинен здійснюватися висококваліфікованими фахівцями, які володіють міжнародними стандартами та сучасними методиками. Для цього необхідно:

- запровадити систему безперервного професійного розвитку аудиторів, що відповідатиме вимогам Міжнародної федерації бухгалтерів (IFAC);

- дотримуватися принципів етичного кодексу аудитора, що передбачений Міжнародним кодексом етики професійних бухгалтерів (IESBA Code), зокрема щодо незалежності аудитора та професійної скептичності.

Зміцнення контролю якості аудиту як напрямку удосконалення аудиту фінансових результатів підприємства з урахуванням міжнародних стандартів передбачає підвищення достовірності результатів аудиторської перевірки. Для його реалізації необхідно:

- провадити МСА 220 («Контроль якості аудиту фінансової звітності»), що встановлює принципи контролю якості аудиторських послуг.

- підвищити рівень внутрішнього контролю якості у аудиторських фірмах, запровадивши незалежний перегляд виконаної роботи;

- впроваджувати МСА 600 («Особливі міркування щодо аудиту груп фінансових звітів») для забезпечення комплексного аудиту великих підприємств та холдингів.

Підвищення прозорості аудиторської діяльності передбачає підвищення довіри до аудиторських перевірок необхідно:

- запровадити відкриту систему звітування про результати аудиту, що відповідає рекомендаціям Європейської комісії та IFAC;

- вдосконалити механізм взаємодії між аудиторами, органами державного контролю та інвесторами, забезпечуючи прозорість аудиторських процедур;

- використовувати МСА 700 («Формування думки та надання звіту про фінансову звітність»), що передбачає розширене розкриття інформації у аудиторському висновку.

Врахування екологічних та соціальних ризиків у аудиті в сучасних умовах повинен також включати аналіз екологічних та соціальних ризиків. Для реалізації цього напрямку необхідно запровадити наступні заходи:

- використання стандартів ESG (Environmental, Social, and Governance) у фінансовій звітності для оцінки довгострокової стабільності бізнесу;
- застосування МСА 250 («Розгляд законодавчих і нормативних вимог у процесі аудиту фінансової звітності»), що передбачає аналіз відповідності діяльності підприємства нормативним вимогам.

Вдосконалення процесу аудиту фінансових результатів підприємства з урахуванням міжнародних стандартів є важливим кроком для забезпечення достовірності та прозорості фінансової звітності.

Реалізація запропонованих напрямків сприятиме зміцненню фінансової дисципліни, підвищенню рівня довіри з боку інвесторів, кредиторів, партнерів і регуляторних органів, а також створенню сприятливого бізнес-середовища.

Застосування сучасних цифрових технологій, таких як автоматизовані аналітичні системи, штучний інтелект і блокчейн, дозволяє значно підвищити точність аудиторських процедур, скоротити час перевірки та мінімізувати людський фактор у процесі аналізу фінансової інформації.

Впровадження ризик-орієнтованого підходу дає змогу аудиторам зосереджувати увагу на найбільш критичних аспектах фінансової діяльності підприємства, що сприяє ефективнішому виявленню потенційних порушень або викривлень у фінансовій звітності.

Крім того, постійне підвищення професійної компетентності аудиторів, їхня адаптація до змін у міжнародних стандартах фінансової звітності (МСФЗ) і міжнародних стандартах аудиту (МСА) є ключовим чинником забезпечення якісного та об'єктивного аудиту.

Важливу роль відіграє також посилення контролю якості аудиторських послуг, що включає внутрішній і зовнішній контроль діяльності аудиторських компаній, дотримання етичних норм і незалежності аудиторів.

Підвищення рівня прозорості аудиторської діяльності сприятиме не лише покращенню якості аудиту, а й зміцненню репутації підприємств на міжнародному рівні, створенню передумов для залучення іноземних інвестицій і поліпшення умов ведення бізнесу.

Таким чином, комплексний підхід до вдосконалення аудиту, який включає технологічні інновації, удосконалення методик перевірки, підвищення кваліфікації фахівців і посилення регуляторного контролю, дозволить підвищити довіру до фінансової інформації підприємств та забезпечити їхню стійкість і конкурентоспроможність у довгостроковій перспективі.

Висновки до розділу 3

Завдання аудиту фінансових результатів включають: оцінку ефективності облікової політики та системи внутрішнього контролю за здійсненими операціями; визначення шляхів мінімізації витрат і втрат підприємства та підвищення як очікуваного, так і реального прибутку; аналіз балансового прибутку, його розподілу та використання; дослідження впливу факторів на прибуток для запобігання негативним наслідкам у майбутньому.

У процесі роботи було розширено організаційні аспекти аудиту фінансових результатів, уточнено мету, завдання та об'єкти дослідження. Такий підхід дозволяє аудитору послідовно формувати обґрунтовану думку щодо наданої інформації, а також більш точно й оперативно перевіряти повноту та достовірність облікових даних і їхнє відображення у фінансовій звітності підприємства.

Вдосконалення процесу аудиту фінансових результатів підприємства з урахуванням міжнародних стандартів є важливим кроком для забезпечення достовірності та прозорості фінансової звітності.

Реалізація запропонованих напрямків сприятиме зміцненню фінансової дисципліни, підвищенню рівня довіри з боку інвесторів, кредиторів, партнерів і регуляторних органів, а також створенню сприятливого бізнес-середовища.

Застосування сучасних цифрових технологій, таких як автоматизовані аналітичні системи, штучний інтелект і блокчейн, дозволяє значно підвищити точність аудиторських процедур, скоротити час перевірки та мінімізувати людський фактор у процесі аналізу фінансової інформації.

Впровадження ризик-орієнтованого підходу дає змогу аудиторам зосереджувати увагу на найбільш критичних аспектах фінансової діяльності підприємства, що сприяє ефективнішому виявленню потенційних порушень або викривлень у фінансовій звітності.

Крім того, постійне підвищення професійної компетентності аудиторів, їхня адаптація до змін у міжнародних стандартах фінансової звітності (МСФЗ) і міжнародних стандартах аудиту (МСА) є ключовим чинником забезпечення якісного та об'єктивного аудиту.

Важливу роль відіграє також посилення контролю якості аудиторських послуг, що включає внутрішній і зовнішній контроль діяльності аудиторських компаній, дотримання етичних норм і незалежності аудиторів.

Підвищення рівня прозорості аудиторської діяльності сприятиме не лише покращенню якості аудиту, а й зміцненню репутації підприємств на міжнародному рівні, створенню передумов для залучення іноземних інвестицій і поліпшення умов ведення бізнесу.

Таким чином, комплексний підхід до вдосконалення аудиту, який включає технологічні інновації, удосконалення методик перевірки, підвищення кваліфікації фахівців і посилення регуляторного контролю, дозволить підвищити довіру до фінансової інформації підприємств та забезпечити їхню стійкість і конкурентоспроможність у довгостроковій перспективі.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження на тему «Формування інформаційної бази з обліку фінансових результатів та їх аудит» дає можливість сформулювати наступні висновки.

Фінансові результати підприємства – це важливий показник його господарської діяльності, який відображає економічну ефективність та стійкість розвитку. Сутність фінансових результатів полягає в тому, що вони є економічним підсумком всіх господарських операцій підприємства за звітний період і визначаються як різниця між доходами та витратами. Фінансові результати є критерієм оцінки ефективності діяльності підприємства для власників, інвесторів, кредиторів і інших зацікавлених сторін.

На основі проаналізованих визначень можна зробити висновок, що фінансовий результат – це підсумкова оцінка ефективності діяльності підприємства, що визначається як різниця між його витратами та доходами, і відображає прибуток або збиток.

Нормативно-правова база бухгалтерського обліку фінансових результатів в Україні включає низку законів, постанов та П(С)БО. Однак існують неузгодженості, які необхідно усувати, щоб уникнути спотворення даних бухгалтерського обліку. Для реалізації плану реформування системи бухгалтерського обліку відповідно до міжнародних стандартів підприємству необхідно адаптувати свою облікову політику до вимог Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ). Це передбачає перегляд принципів обліку, методів оцінки активів і зобов'язань, а також запровадження сучасних підходів до формування фінансової звітності. Важливо забезпечити якісний аналіз існуючих облікових процесів, ідентифікувати відмінності між чинними національними стандартами та МСФЗ, а також розробити план їх гармонізації.

В сучасних умовах господарювання підприємству необхідно інвестувати ресурси у навчання персоналу, залучити кваліфікованих фахівців, які мають досвід роботи за міжнародними стандартами, та оновити інформаційні системи для автоматизації облікових процесів. Особливу увагу слід приділити організації внутрішнього контролю для забезпечення точності та достовірності даних, що подаються у звітності. Реформування облікової системи має бути послідовним, з урахуванням специфіки діяльності підприємства та особливостей його фінансово-економічного середовища.

В ТОВ «Карпати Кріплення» організація бухгалтерського обліку ґрунтується на принципах прозорості, точності та відповідності чинним нормативним вимогам. Забезпечення правильної організації обліку фінансових результатів підприємства є важливим фактором для підтримки стабільності та розвитку бізнесу, оскільки дозволяє своєчасно реагувати на фінансові зміни та забезпечує ефективне управління ресурсами.

Фінансовий результат визначається для кожного звітного періоду на рахунок 79 «Фінансові результати», який є фінансово-результативним та активним/пасивним. На кредиті цього рахунка накопичуються доходи підприємства, отримані протягом звітного періоду від усіх видів діяльності та списані з рахунків класу 7. На дебеті відображаються витрати підприємства, списані з рахунків класу 9.

Кінцевий фінансовий результат визначається шляхом порівняння оборотів за кредитом і дебетом рахунка 79 «Фінансові результати». Сальдо цього рахунка при його закритті списується на рахунок 44 «Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)». Якщо оборот по кредиту перевищує дебетовий, то підприємство отримало нерозподілені прибутки за звітний період, і навпаки, якщо дебетовий оборот більший за кредитовий, підприємство зазнало збитки.

Для покращення обліку фінансових результатів доцільно: на законодавчому рівні закріпити сутність поняття «фінансові результати», уточнити перелік

показників, що їх характеризують; розширити перелік класифікаційних ознак; запровадити єдині класифікаційні ознаки та розмежувати їх за видами діяльності із використанням рахунків третього порядку; а також впровадити реєстри аналітичного обліку фінансових результатів для узагальнення облікової інформації, що дозволить задовольнити інформаційні потреби різних користувачів.

Завдання аудиту фінансових результатів включають: оцінку ефективності облікової політики та системи внутрішнього контролю за здійсненими операціями; визначення шляхів мінімізації витрат і втрат підприємства та підвищення як очікуваного, так і реального прибутку; аналіз балансового прибутку, його розподілу та використання; дослідження впливу факторів на прибуток для запобігання негативним наслідкам у майбутньому.

У процесі роботи було розширено організаційні аспекти аудиту фінансових результатів, уточнено мету, завдання та об'єкти дослідження. Такий підхід дозволяє аудитору послідовно формувати обґрунтовану думку щодо наданої інформації, а також більш точно й оперативно перевіряти повноту та достовірність облікових даних і їхнє відображення у фінансовій звітності підприємства.

Вдосконалення процесу аудиту фінансових результатів підприємства з урахуванням міжнародних стандартів є важливим кроком для забезпечення достовірності та прозорості фінансової звітності. Реалізація запропонованих напрямків із вдосконалення аудиту фінансових результатів сприятиме зміцненню фінансової дисципліни, підвищенню рівня довіри з боку інвесторів, кредиторів, партнерів і регуляторних органів, а також створенню сприятливого бізнес-середовища.

Застосування сучасних цифрових технологій, таких як автоматизовані аналітичні системи, штучний інтелект і блокчейн, дозволяє значно підвищити точність аудиторських процедур, скоротити час перевірки та мінімізувати людський фактор у процесі аналізу фінансової інформації.

Впровадження ризик-орієнтованого підходу дає змогу аудиторам зосереджувати увагу на найбільш критичних аспектах фінансової діяльності підприємства, що сприяє ефективнішому виявленню потенційних порушень або викривлень у фінансовій звітності.

Крім того, постійне підвищення професійної компетентності аудиторів, їхня адаптація до змін у міжнародних стандартах фінансової звітності (МСФЗ) і міжнародних стандартах аудиту (МСА) є ключовим чинником забезпечення якісного та об'єктивного аудиту.

Важливу роль відіграє також посилення контролю якості аудиторських послуг, що включає внутрішній і зовнішній контроль діяльності аудиторських компаній, дотримання етичних норм і незалежності аудиторів.

Підвищення рівня прозорості аудиторської діяльності сприятиме не лише покращенню якості аудиту, а й зміцненню репутації підприємств на міжнародному рівні, створенню передумов для залучення іноземних інвестицій і поліпшення умов ведення бізнесу.

Таким чином, комплексний підхід до вдосконалення аудиту, який включає технологічні інновації, удосконалення методик перевірки, підвищення кваліфікації фахівців і посилення регуляторного контролю, дозволить підвищити довіру до фінансової інформації підприємств та забезпечити їхню стійкість і конкурентоспроможність у довгостроковій перспективі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Кононенко Ж. А., Грибовська Ю. М., Ходаківська Л. О. Фактори зміни величини фінансових результатів підприємства. Інвестиції: практика та досвід. 2020. № 1. С. 27–32. URL: <http://www.investplan.com.ua/?op=1&z=6968&i=3>
2. Лесюк А. С. Оцінка фінансових результатів діяльності підприємств в Україні. Агросвіт. 2020. № 15. С. 67–73. URL: <http://www.agrosvit.info/?op=1&z=3274&i=9>
3. Мардус Н. Ю., Брік С. В. Теоретичні і методичні підходи до визначення поняття «фінансовий результат» у фінансовому обліку та аудиті. Східна Європа: економіка, бізнес та управління. 2021. Вип. 2 (29). С. 148–153. URL: http://www.easterneurope-ebm.in.ua/journal/29_2021/24.pdf
4. Мелень О. В., Полтавець О. В. Фінансові результати діяльності підприємства: визначення, класифікація, управління. Вісник НТУ «Харківський політехнічний інститут». 2017. № 46 (1267). С. 109–114.
5. Нагорна І. В., Бондаренко В. О. Облік і аналіз фінансового результату в системі управління підприємством. Ефективна економіка. 2021. № 11. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/11_2021/105.pdf
6. Назаренко О. В., Лукаш Р. В. Фінансові результати: сутність та особливості організації бухгалтерського обліку. Інвестиції: практика та досвід. 2018. № 22. С. 19–25.
7. Назарова Г. Б., Кононенко Л. В., Калашнікова А. К. Облікові процедури формування фінансових результатів: сучасний стан та напрями їх вдосконалення. Економічний простір. 2020. № 156. С. 206–212. URL: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/156-38>
8. Зудова І. Ю., Стась О. Г. Сутність та значення фінансових показників в системі функціонування підприємства. Молодий вчений. 2017. № 10 (50). С. 893–897. URL: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2017/10/202.pdf>
9. Яременко Л. М., Авдалян К. В. Особливості бухгалтерського обліку фінансових результатів об'єднань підприємств. Агросвіт. 2020. № 8. С. 109–117. URL:

<http://www.agrosvit.info/?op=1&z=3167&i=13>

10. Назаркевич Д. В., Стригуль Л. С. Дослідження поняття та класифікація фінансових результатів підприємства. *Актуальні проблеми та перспективи розвитку обліку, аналізу та контролю в соціально-орієнтованій системі управління підприємством*. Полтава, 2021. С. 183–184.
11. Бутинець Ф. Ф., Олійник О. В. та ін. Організація бухгалтерського обліку : навч. посіб. 2-ге вид., доп. і перероб. Житомир: ЖІТІ, 2001. 576 с.
12. Карпенко Н. І. Проблеми узгодження бухгалтерського та податкового обліку результатів діяльності та шляхи їх вирішення. Тернопіль : Векс, 2001.
13. Мочерний С. В. Політична економія : навч. посіб. Київ: Знання-Прес, 2002. 687 с.
14. Філімоненков О. С. Фінанси підприємств : навч. посіб. 2-ге вид., переробл. і доп. Київ : МАУП, 2014. 288 с.
15. Лебедзевич Я. В. Класифікація фінансових результатів діяльності та їх інтерпретація. Київ, 2017.
16. Калюга О. В., Калюга Є. В. Контроль фінансової звітності та особливості її формування. Київ, 2010.
17. Худолій Л. М. Теорія фінансів : навч. посіб. Київ : Вид-во Європ. ун-ту, 2013. 167 с.
18. Лондар С. Л., Тимошенко О. В. Фінанси : навч. посіб. Вінниця : Нова Книга, 2009. 384 с.
19. Вороніна О. О. Управління фінансовим результатом промислового підприємства: автореф. дис. канд. екон. наук : 08.00.04. Харків, 2009. 25 с.
20. Скалюк Р. В. Сутність та значення фінансових результатів в системі розвитку господарської діяльності промислових підприємств. *Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету*. 2010. № 18. Ч. 1. С. 135–141.
21. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від

- 16.07.1999 р. № 996-XIV зі змінами і доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>
22. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Наказ МФУ від 07.02.2013 р. № 73 зі змінами і доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text>
23. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 18 «Дохід» зі змінами і доповненнями. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_025#Text
24. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід»: Наказ МФУ від 29.11.1999 р. № 290 зі змінами і доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/z0860-99#Text>
25. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати»: Наказ МФУ від 31.12.1999 р. № 318 зі змінами і доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00#Text>
26. Федоровська Л. В. Актуальні проблеми та особливості аналізу консолідованих фінансових результатів. *Сучасні наукові дослідження та інновації*. 2013. № 3.
27. Павелко О. В. Розвиток понятійно-категоріального апарату в частині ідентифікації фінансових результатів: адаптація до діяльності будівельних підприємств. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу*. 2018. № 3 (41). С. 47–54. URL: [https://doi.org/10.26642/pbo-2018-3\(41\)-47-54](https://doi.org/10.26642/pbo-2018-3(41)-47-54)
28. Задорожний З.-М. В., Дерій В. А., Крупка Я. Д., Назарова І. Я. та ін. Концептуальні основи розвитку системи бухгалтерського і управлінського обліку та звітності : монографія. Тернопіль : ТНЕУ, 2019. 287 с.
29. Шлапак Д. В. Фінансові результати діяльності підприємства: сутність, порядок формування та відображення в обліку. *X Всеукраїнська науково-практична конференція «Обліково-аналітичне забезпечення інноваційної трансформації економіки України»*. Одеса, 2016. С. 85–88
30. Шипіна С. Б. Сутність поняття «фінансові результати» як об'єкта бухгалтерського обліку. *«Вісник ЖДТУ»: Економіка, управління та*

адміністрування, 2012. № 1 (59) Ч. 1. С. 229–232. URL: <https://ven.ztu.edu.ua/article/view/47215>

31. Скорнякова Ю., Мордвинов К. Фінансові результати діяльності підприємства: принципи обліку та облікова політика. *Економіка та суспільство*. 2025. Вип. 71. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-71-9>

32. Нормативно-правове забезпечення бухгалтерського обліку в Україні. Київ: ННЦ «ІАЕ», 2012. 636 с.

33. Василюк М. М., Юрків А. Р. Концепції аудиторського контролю фінансових результатів та їх облікове забезпечення. Актуальні проблеми розвитку економіки регіону: науковий журнал. Івано-Франківськ : Вид-

во Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2024. Вип. 20. Т. 2. С. 379–385. URL: <https://surl.li/imkxcw>

34. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI зі змінами і доповненнями. URL: https://kodeksy.com.ua/podatkovij_kodeks_ukraini.htm

35. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV зі змінами і доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>

36. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: Наказ МФУ від 09.12.2011 р. № 1591 зі змінами і доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1557-11#Text>

37. Про затвердження Порядку визначення розміру збитків від розкрадання, нестачі, знищення (псування) матеріальних цінностей: Постанова від 22 січня 1996 р. № 116 зі змінами і доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/116-96-%D0%BF#Text>

38. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: Наказ МФУ від 30.11.1999 р. № 291 зі змінами і доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99#Text>

39. Методичні підходи до аудиту фінансових результатів діяльності підприємства / Н. В. Каткова, С. А. Бурлан, О. І. Ліснічук // Ефективна економіка [Електронне наукове фахове видання]. 2017. № 12. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=8&w=Н.+В.+Каткова>
40. Мултанівська Т. В. Аудит в схемах та таблицях : навч. посіб. Х.: ВД «ІНЖЕК», 2011. 400 с.
41. Планування аудиту фінансової звітності: Міжнародний стандарт аудиту 300. URL: http://apu.com.ua/attachments/article/1151/2017_часть1.pdf.
42. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність. Закон України від 21.12.2017 № 2258-VIII. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/main/2258-19>.
43. Артеменко В. Г. Аудит і його роль у забезпеченні достовірності фінансової звітності. Фінанси України. 2021. № 7. С. 42–51.
44. Аудит : підручник / О. А. Петрик, В. О. Зотов, Б. В. Кудрицький та ін. Київ : КНЕУ, 2015.
45. Василюк М. М. Організаційне забезпечення контролю якості аудиту та аудиторських послуг. БІЗНЕС ІНФОРМ № 1. 2017. URL: <http://jnas.nbuv.gov.ua/article/UJRN-0000719676>
46. Василюк М., Кузьмін Т., Дмитрів М. Організація обліку та контролю фінансових результатів як складова системи управління підприємством. Економіка та суспільство, (68). 2024. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-68-167>.
47. Утенкова К. О. Аудит: Навчальний посібник. К.: Алерта, 2015. 408 с.
48. Аудит: навч. посіб. / [С. І. Дерев'янка, Н. П. Кузик, С. О. Олійник та ін.] К. : «Центр учбової літератури», 2016. 380 с.
49. Дорош Н. І. Методологія та організація аудиту в умовах європейської інтеграції. Економічний аналіз. 2022. № 4. С. 89–101.
50. Каткова Н. В., Бурлан С. А., Ліснічук О. І. Методичні підходи до аудиту фінансових результатів діяльності підприємства. Ефективна економіка. 2017. №

12. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5988>
51. Міжнародні стандарти аудиту (МСА). URL: <https://www.ifac.org/>
52. Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ). URL: <https://www.ifrs.org/>
53. Камінська Т. Г. Ризик-орієнтований підхід в аудиті фінансової звітності. Актуальні проблеми економіки. 2021. № 3. С. 58–67.
54. Петрик О. В. Автоматизація аудиторських процедур та використання сучасних технологій у фінансовому аудиті. Економічний простір. 2020. № 9. С. 112–120.
55. Саєнко Ю. В. Контроль якості аудиторських послуг відповідно до міжнародних стандартів. Бізнес-інформ. 2021. № 11. С. 134–141.
56. IFAC (International Federation of Accountants). Handbook of International Quality Control, Auditing, Review, Other Assurance, and Related Services Pronouncements. IFAC, 2022. URL: <https://www.ifac.org/>
57. Карпенко Г. Шляхи удосконалення фінансового стану підприємства. Економіка держави. 2010. № 1. С. 61–62.
58. Облік і звітність за міжнародними стандартами : навч.-метод. комплекс / уклад. В. А. Дерій, В. М. Панасюк, І. Я. Назарова [та ін.]. Тернопіль: ТНЕУ, 2018. 47 с.

ДОДАТКИ

Додаток А

Класифікація фінансових результатів підприємства

Класифікаційна ознака	Основні види фінансових результатів
За однорідністю господарських операцій	1. Прибуток/збиток від операційної діяльності: 1.1. прибуток/збиток від основної діяльності; 1.2. прибуток/збиток від іншої операційної діяльності. 2. Прибуток/збиток від надзвичайної діяльності. 3. Відстрочений податок на прибуток.
За показниками фінансової звітності	1. Валовий прибуток/збиток. 2. Фінансові результати від операційної діяльності (прибуток/збиток). 3. Фінансові результати від звичайної діяльності до оподаткування (прибуток/збиток). 4. Фінансові результати від звичайної діяльності (прибуток/збиток). 5. Поточний податок на прибуток. 6. Відстрочені податкові активи. 7. Відстрочені податкові зобов'язання. 8. Чистий прибуток/збиток
За звітним періодом формування показників	1. Нерозподілений прибуток (непокритий збиток) попередніх звітних періодів. 2. Чистий прибуток/збиток звітного періоду. 3. Доходи і витрати майбутніх періодів.
За елементами, які регулюють розмір кінцевого фінансового результату	1. Доходи майбутніх періодів. 2. Витрати майбутніх періодів. 3. Забезпечення і резерви. 4. Відстрочені податкові активи. 5. Відстрочені податкові зобов'язання.
За способами розкриття додаткової інформації	1. Прибуток/збиток як результат подій після дати балансу. 2. Умовний прибуток/збиток. 3. Чистий прибуток/збиток на одну акцію.
За елементами, які встановлюють взаємозв'язок між бухгалтерським та податковим обліком	1. Об'єкт оподаткування видів діяльності підприємства (прибуток/збиток). 2. Витрати (дохід) із податку на прибуток. 3. Поточний податок на прибуток. 4. Відстрочені податкові активи. 5. Відстрочені податкові зобов'язання

Джерело: сформовано автором на основі [25]

Додаток Б

Додаток 1
до Національного положення (стандарту) бухгалтерського
обліку 25 "Спрощена фінансова звітність"
(пункт 4 розділу I)

Фінансова звітність малого підприємства

Підприємство	Дата (рік, місяць, число)	КОДИ			
		2024	01	01	
		ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "КАРПАТИ КРІПЛЕННЯ"			
		за ЄДРПОУ			
		45086842			
		Територія Івано- Франківськ			
за КАТОТТГ		UA2604019001004576			
Організаційно- правова форма господарювання Товариство з обмеженою відповідальністю		за КОПФГ		240	
Вид економічної діяльності		Оптова торгівля залізними виробами, водопровідним і опалювальним устаткуванням і приладдям до нього		за КВЕД	
Середня кількість працівників, осіб		0		46.74	
Одиниця виміру:		тис. грн з одним десятковим знаком			
Адреса, телефон		УКРАЇНА, 76019, ІВАНО- ФРАНКІВСЬКА ОБЛАСТЬ, ІВАНО- ФРАНКІВСЬКИЙ РАЙОН, М. ІВАНО- ФРАНКІВСЬК ВУЛ. ДОВГА, БУД. 20- Б			
		+380977466950			

1.Баланс на 31.12.2023 р.

		Форма № 1- м	Код за ДКУД	1801006
Актив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду	
1	2	3	4	
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи	1000			
первісна вартість	1001			
накопичена амортизація	1002	()	()	
Незавершені капітальні інвестиції	1005			
Основні засоби:	1010			
первісна вартість	1011		45.5	
знос	1012	()	(45.5)	
Довгострокові біологічні активи	1020			
Довгострокові фінансові інвестиції	1030			
Інші необоротні активи	1090			
Усього за розділом I	1095			
II. Оборотні активи				
Запаси:	1100		344.7	
у тому числі готова продукція	1103		344.7	
Поточні біологічні активи	1110			
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125		139.5	
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135			
у тому числі з податку на прибуток	1136			
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155		43.8	
Поточні фінансові інвестиції	1160			
Гроші та їх еквіваленти	1165		8.8	
Витрати майбутніх періодів	1170			
Інші оборотні активи	1190		12.8	
Усього за розділом II	1195		549.6	
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200			
Баланс	1300		549.6	

Продовження дод. Б

Пасив	Код рядка	На початок звітнього року	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400		20.0
Додатковий капітал	1410		
Резервний капітал	1415		
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420		184.0
Неоплачений капітал	1425	()	()
Усього за розділом I	1495		204
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення	1595		
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600		
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610		
товари, роботи, послуги	1615		201.9
розрахунками з бюджетом	1620		40.4
у тому числі з податку на прибуток	1621		40.4
розрахунками зі страхування	1625		
розрахунками з оплати праці	1630		
Доходи майбутніх періодів	1665		
Інші поточні зобов'язання	1690		103.3
Усього за розділом III	1695		345.6
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700		
Баланс	1900		549.6

2. Звіт про фінансові результати
за 2023 р.

		Форма № 2- м	Код за ДКУД	1801007
Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року	
1	2	3	4	
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	2118.0		
Інші операційні доходи	2120			
Інші доходи	2240			
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	2118		
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(1686.6)	()	
Інші операційні витрати	2180	(207.0)	()	
Інші витрати	2270	()	()	
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(1893.6)	()	
Фінансовий результат до оподаткування (2280 – 2285)	2290	224.4		
Податок на прибуток	2300	(40.4)	()	
Чистий прибуток (збиток) (2290 – 2300)	2350	184		

Керівник

(підпис)

ДРОЗД ІЛОНА АЛЬБЕРТІВНА

(ініціали, прізвище)

Головний бухгалтер

(підпис)

ДРОЗД ІЛОНА АЛЬБЕРТІВНА

(ініціали, прізвище)

¹ Кодифікатора адміністративно- територіальних одиниць та територій територіальних громад.

Продовження дод. Б

Додаток 1
до Національного положення (стандарту) бухгалтерського
обліку 25 "Спрощена фінансова звітність"
(пункт 4 розділу I)

Фінансова звітність малого підприємства

Підприємство	Дата (рік, місяць, число)	КОДИ		
ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "КАРПАТИ КРІПЛЕННЯ"	за ЄДРПОУ	2025	01	01
Територія	Івано- Франківськ	45086842		
Організаційно- правова форма господарювання	Товариство з обмеженою відповідальністю	за КАТОТТГ"UA2604019001004576 1		
Вид економічної діяльності	Оптова торгівля залізними виробами, водопровідним і опаловальним устаткуванням і приладдям до нього	за КОПФГ		
Середня кількість працівників, осіб	1	240		
Одиниця виміру:	тис. грн з одним десятковим знаком	46.74		
Адреса, телефон	УКРАЇНА, 76019, ІВАНО- ФРАНКІВСЬКА ОБЛАСТЬ, ІВАНО- ФРАНКІВСЬКИЙ РАЙОН, М. ІВАНО- ФРАНКІВСЬК, ВУЛ.ЛЕВИНСЬКОГО, БУД. 1 +380960991326			

1.Баланс на 31.12.2024 р.

		Форма № 1- м	Код за ДКУД	1801006
Актив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду	
1	2	3	4	
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи	1000			
первісна вартість	1001			
накопичена амортизація	1002	()	()	
Незавершені капітальні інвестиції	1005			
Основні засоби:	1010		22.6	
первісна вартість	1011	45.5	143.5	
знос	1012	(45.5)	(120.9)	
Довгострокові біологічні активи	1020			
Довгострокові фінансові інвестиції	1030			
Інші необоротні активи	1090			
Усього за розділом I	1095		22.6	
II. Оборотні активи				
Запаси:	1100	344.7	1472.6	
у тому числі готова продукція	1103	344.7	1470.7	
Поточні біологічні активи	1110			
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	139.5	419.6	
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135		8.3	
у тому числі з податку на прибуток	1136			
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	43.8	110.5	
Поточні фінансові інвестиції	1160			
Гроші та їх еквіваленти	1165	8.8	13.5	
Витрати майбутніх періодів	1170		0.5	
Інші оборотні активи	1190	12.8	37.9	
Усього за розділом II	1195	549.6	2062.9	
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття				
Баланс	1300	549.6	2085.5	

Продовження дод. Б

Пасив	Код рядка	На початок звітнього року	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	20.0	20.0
Додатковий капітал	1410		
Резервний капітал	1415		
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	184.0	762.4
Неоплачений капітал	1425	()	()
Усього за розділом I	1495	204.0	782.4
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення			
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600		
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610		
товари, роботи, послуги	1615	201.9	946.6
розрахунками з бюджетом	1620	40.4	127.0
у тому числі з податку на прибуток	1621	40.4	127.0
розрахунками зі страхування	1625		
розрахунками з оплати праці	1630		
Доходи майбутніх періодів	1665		
Інші поточні зобов'язання	1690	103.3	229.5
Усього за розділом III	1695	345.6	1303.1
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700		
Баланс	1900	549.6	2085.5

2. Звіт про фінансові результати
за 2024 р.

Форма № 2- м		Код за ДКУД		1801007
Стаття	Код рядка	За звітний періоду	За аналогічний період попереднього року	
1	2	3	4	
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	8320.0	2118.0	
Інші операційні доходи	2120			
Інші доходи	2240			
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	8320.0	2118.0	
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(6836.6)	(1686.6)	
Інші операційні витрати	2180	(777.9)	(207.0)	
Інші витрати	2270	()	()	
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(7614.5)	(1893.6)	
Фінансовий результат до оподаткування (2280 – 2285)	2290	705.5	224.4	
Податок на прибуток	2300	(127.0)	(40.4)	
Чистий прибуток (збиток) (2290 – 2300)	2350	578.5	184.0	

Керівник

(підпис)

ДРОЗД ІЛОНА АЛЬБЕРТІВНА

(ініціали, прізвище)

Головний бухгалтер

(підпис)

ДРОЗД ІЛОНА АЛЬБЕРТІВНА

(ініціали, прізвище)

¹ Кодифікатора адміністративно- територіальних одиниць та територій територіальних громад.